

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Doktrynerstwo w sprawie białoruskiej

Doktrynerstwo służy do określenia nierealnych i nie zgadzających się z życiem poglądów ludzi, hołdujących teoriom książkowym.

Ludzie ci nazywani przez nas doktrynerami przyjmują poglądy cudze bez należytego ich zglebienia, a potem ze szkoda dla siebie i innych usiłują je wcielić w życie chociażby się wyrażnie do tego nie nadawali. Życie społeczne obfituje w jaskrawe przejawy doktrynerstwa z tego względu, że ludzie kierujący tym życiem za pośrednictwem długiego łańcucha podległych sobie instancji nie umieją stwierdzić, jak bardzo ich zarządzenia są nie stosowne.

Ponieważ zarządzenia te wydali po wykorzystaniu całego arsenału na bytę wiedzy książkowej nie przychodzi im na myśl, że mogą one być nie tylko nie stosowne, ale nawet szkodliwe. Gotowi są za ich niewykonanie surowo karać.

Opisywany niedawno w „Słowie” nakaz wybitcia wszystkich psów w pow. wil-trockim — jest takim, jescz stosunkowo nie bardzo jaskrawym przykładem doktrynerstwa administracyjnego.

Nie będę tych przykładów mnożyć? Chodzi mi bowiem o doktrynerstwo na odcinku specjalnym — stosunku Polaków do sprawy białoruskiej.

Powszechnie się słyszy ze strony czynników oficjalnych (choć w rozmowach nieoficjalnych), że kwestii białoruskiej w Polsce nie ma. Od osób stojących na odmiennym stanowisku odwrotnie, słyszymy ubolewania, że rząd w Polsce nie ma żadnego programu w polityce mniejszości białoruskiej, że w sprawie stosunku do ludności mówiącej językiem białoruskim jest prawie tyle różnych polityk, ilu jest prawie tyle wojewodów a starostów.

Skąd wobec tego zarzut doktrynerstwa?

Skoro nie ma nie tylko żadnego programu, ale nie ma nawet zagadnienia, gdzież może być miejsce na doktrynę i ich zaślepionych wyznawców?

Pozornie jest to rzecz nie możliwa. W rzeczywistości jesteśmy świadkami od szeregu lat zwalczania się dwóch doktryn, dwóch obozów typowo doktrynerskich, bo opierających wo założeniach zupełnie nie kontrolowanych przez życie.

Obóz oficjalny jest za asymilacją Białorusinów. Oświadcza wszem wobec, że Białorusinów i kwestii białoruskiej nie ma, ale przesiedla działki białoruskich, mile widzi artykuły wyolbrzymiające akcje tych działaczy, walkę z ludźmi zdradzającymi i uświadomienie narodowe białoruskie uważa za swój obowiązek. Jest to niestety konsekwencja stanowiska, że narodu białoruskiego jeszcze nie ma i być nie powinno. Obóz przeciwny, do którego należą przede wszystkim nie liczni polscy federaliści uważa, że naród białoruski istnieje, a jeżeli nie istnieje to powinien istnieć, że na skutek rozwoju tego narodu Polska nie może stracić, a powinna zyskać dzięki ściślemu federacyjnemu związkowi z nim granicę aż po Smoleńsk.

A więc mimo, że nie ma rzekomo żadnego programu w polityce białoruskiej, istnieje całkiem wyraźny i czysto doktrynerski spór. Spór typowo pryncypialny na temat tego, czy Białorusini są, czy nie są, czy powinni, czy nie powinni być narodem.

Może to wydać się komuś dziwne, ale nawet u importowanych z najdalego zachodu Polski administratorów naszych ziem, daje się zauważyć ówo typowo rosyjskie pochodzenie do tego zagadnienia — „z pryncypialnej toczki zrienija”. Nikomu jakoś dotąd nie przyszło na myśl, że na przedłużaniu się sporu nie zyskuje nic, ani Polska, ani lud białoruski.

Ten lud nie ma w sobie nic z do-

trynerstwa. Jest chyba najpraktyczniejszym życiowo ludem świata w tej chwili. Taka jest bowiem konsekwencja jego prymitywnych warunków bytu.

Utworzenie odrębnego niezależnego państwa białoruskiego na skutek wpływów Polski i Rosji nie miało nigdy w ciągu dziejów żadnych warunków realizacji. Tym mniej ma ich dziś w okresie „komasacji państw”. Język białoruski nigdy nie był językiem literacko wykształconym. Okres obecny również temu nie sprzyja. Ludność białoruska posiada najwyższy szczebel analfabetów w Europie. Opanowanie przez nią w czytaniu i piśmie dwóch języków naraz dopraw-

dy jest w tej chwili nieosiągalne. To też zrozumiały praktycyzm „niegramotnych” rodziców, każe życzyć dzieciom w pierwszej linii znajomości sztuki pisania i czytania w języku państwowym. Uczenie czytania i pisania po białorusku możnaby chyba traktować jako szukaną wymyśloną po to aby i w następnych pokoleniach utrudnić znajomość prawa, porozumienia się z administracją, nauczycielstwem itp.

Poco wśród tych wszystkich praktycznych zagadnień szukać miejsca na tocenie sporu o samo istnienie odrębnej narodowości białoruskiej?

Ten spór dawno uległby załagodzeniu lub wogóle wygasł, gdyby prze-

stano zwracać uwagę, jako na okoliczność obciążającą na to, że ktoś się posługuje językiem białoruskim.

Propaganda niemiecka chętnie widzi odrębne narody w Kaszubach, w Góralach itp. Nie wątpię, że gdybyśmy zaczęli odnosić się do gwar góralskiej, czy kaszubskiej niechętnie zaczęłoby się tam wytwarzać coś w rodzaju poczucia odrębności narodowej. Szczęściem tego nie robimy.

Ktoś może powiedzieć, że to nie stosowne porównanie, że podobieństwo jest za bardzo naciągane.

Tego sporu niechęć podejmować. Twierdzą tylko, że w praktyce zarówno polityka tych Polaków którzy chcą widzieć w Białorusinach odrębny na-

ród, jak i tych, którzy tego narodu nie chcą widzieć powinny być jednokowe. Tylko postępowanie nielogiczne doktrynerstwa może się zmienić zależnie od tego, czy Białorusinów należy uznać za członka rodziny polskiej, czy jedynie słowiańskiej.

Spór jest tym bardziej pożałowania godny, że jak praktyka wykazuje, ci Polacy, którzy w Białorusinach skłonni są widzieć odrębny naród, właśnie przez to są najlepszymi asymilatorami, a ci, którzy nie chcą go uznać, przez swój wrogi stosunek do przejawów ludowej kultury białoruskiej powodują wzrost poczucia jej odrębności.

Piotr Lemiesz.

Niezależne państwo żydowskie w Afryce ze stolicą w Dżibuti

Niespodzianka Mussoliniego dla Chamberlaina

LONDYN (Pat). Korespondent rzymski „Evening Standard” donosi z dobrze poinformowanych źródeł, że Mussolini przedstawi Chamberlainowi szczegółowy plan rozwiązania zagadnienia żydowskiego.

Zdaniem korespondenta, Włochy przygotowały plan osiedlenia żydów w Europie w Abisynii. Mussolini ma być skłonny do przeprowadzenia szeregu zakrojonych zarządzeń, umożliwiających załatwienie zagadnienia żydowskiego w sposób trwały pod warunkiem, że W. Brytania i Francja wykażą swą gotowość współpracy z nim.

Plan Mussoliniego polegać ma na odstąpieniu przez Włochy Harraru i wybrzeża włoskiego na rzecz kondominium celem utworzenia niezależnego neutralnego państwa żydowskiego, o ileby Francja odstąpiła na rzecz tego państwa port Dżibuti, a W. Brytania port Zeila.

Terytorium utworzonego w ten sposób państwa składałoby się z mało zdrowotnych tropikalnych nizin wzdłuż Morza oraz zdrowotnie korzystnych wyżyn.

Niziny, mimo, iż nie nadają się specjalnie dla kolonizacji europejskiej, posiadają jednak bogate złoża mineralne i zaopatrywałyby w surowce przemysł, który mógłby powstać

na bardziej zdrowotnych wyżynach. Dżibuti — główny punkt wyjściowy nowego państwa — stałby się jednym z największych ośrodków handlowych w Afryce. Musiałby być jednak zdobowane tam odpowiednie urządzenia portowe oraz nowe linie kolejowe aby sprostać przywozowi towarów dla nowego państwa, jak również jego eks-

portowi. Rzym — oświadcza dalej korespondent — nie ma na myśli jedynie uchodźców żydowskich z Niemiec. W grę wchodzi również ludność żydowska z Rumunii i Polski oraz innych państw europejskich. Korespondent przypomina, że Mussolini wyjął Abisynię z zarządzeń, podjętych przeciw Żydom, co miało na celu wy-

sondowanie poglądów mocarstw na sprawę stworzenia osiedla żydowskiego w nowym imperium włoskim. Zdaniem Mussoliniego, kondominium na tych podstawach mogłoby przyczynić się do realnego rozwiązania jednego z najżywniejszych zagadnień świata i wskazać drogę pokojowego uregulowania światowej współpracy.

Czesi zabiegają o nową pożyczkę w Anglii

LONDYN (Pat) Jak donosi „Times” przybyła do Londynu czeskosłowacka misja eksperów finansowych. Pragną oni do wiedzieć się jakie są widoki uzyskania kredytu w wysokości 20 milionów funtów szterlingów, który w okresie kryzysu wrześniowego zamierzony był w uzupełnieniu już udzielonej pożyczki 10-milionowej. Przed ewentualnym udzieleniem kredytu 20-milionowego rządu brytyjski i francuski pragną wy badać jak zużyta została pożyczka, zwłaszcza czy istotnie zużyta była by na cele odbudowy czeskosłowackich przedsiębiorstw — podkreśla „Times”.

Umowa o współpracy kulturalnej polsko-litewskiej ma być wkrótce podpisana

WARSZAWA (tel. kł.) Wręczenie listów uwierzytelniających przez nowego posła Litwy min. Szaulisa na Zamku w Warszawie, wyznaczono na środę 11 bm. Wkrótce po wręczeniu listów ma być podobno podpisana w Warszawie umowa o współpracy kulturalnej polsko-litewskiej.

Tydzień narad politycznych

WARSZAWA (tel. wł.) Bieżący tydzień będzie w polityce b. ożywiony. 11 b. m., kiedy komisja budżetowa Sejmu przystąpi do obrad nad budżetem Prezydium Rady Ministrów, zbiorą się w Izbie Władze OZN, Koła Parlamentarne. 12 bm. odbędzie się posiedzenie plenarne CKW PPS. 15 bm. obradować będzie w Warszawie Rada Naczelna Stronnictwa Ludowego. W tychże dniach obradować będzie Komitet Główny Stronnictwa Pracy.

W U.N.D.O. tarcia

WARSZAWA (tel. wł.) Ze Lwowa donoszą, że wprowadzić na posiedzeniu komitetu UNDO wicemarszałek Mudryj otrzymał votum zaufania, ale jednocześnie postanowiono powołać komisję rozjemczą dla rozpatrzenia życzeń opozycji. Do komisji tej powołano trzech przedstawicieli większości, 3 z opozycji i na rozjemcę b. senatora Decykiewicza.

Wyniki wyborów w Borystawiu

WARSZAWA (tel. wł.) Wynik wyborów do rady miejskiej w Borystawiu jest następujący: na 40 mandatów PPS uzyskało 20, OZN — 3, Ukraińcy — 6, oraz różnego stronnictwa Żydów — 11.

Powstaje dziennik katolicki

WARSZAWA (tel. wł.) 15 bm. ukaże się w Warszawie nowy dziennik pn. „Nowiny Polskie”. Jako wydawca będzie figurował Alojzy Przeździecki, brat biskupa Przeździeckiego. Pismo będzie zbliżone do Stronnictwa Pracy i kół chrześcijańskiej demokracji.

Wilnianin Tadeusz Góra zdobył wysokie odznaczenie szybowcowe

WARSZAWA (Pat). Międzynarodowy Związek Lotniczy na dorocznym swym posiedzeniu we Francji w dn. 7 stycznia r. b. przyznał medal Lilientala Polakowi, pilotowi szybowcowemu Tadeuszowi Górze za jego przelot z Bezmiechowej do Solecznik Małych pod Wilnem, t. j. odległość 587 km., dokony 18 maja 1937 r. Medal ten jest nadawany corocznie za najwyższy lot szybowcowy w danym roku.

Minister Beck u kanclerza Hitlera

Moment powitania ministra Becka przez kanclerza Hitlera.

Okopy na linii Ungwar - Munkacz Węgrzy i Czesi przygotowują się...

BUDAPESZT (Pat). Jak donosi specjalny korespondent „A Mai Nap” z Munkacza, na linii Ungwar - Munkacz ubiegłej nocy słychać było strzelanie. Według korespondenta nowoprzybyłe czeskie oddziały wojskowe zajęły pozycje na linii Munkacz -

Teatr muzyczny „LITWA”

Występy Janiny Kulczyckiej
Dzisiaj o godz. 8.15 po pol.
Uczymy Lambeth - Walk'a
Rewia Karnawałowa

Posel Charwat bawił w Wilnie

8 bm. bawił w Wilnie poseł polski w Kownie minister Charwat.

Wysłana w czółnow politycznych między Polską a Litwą

Jak się dowiadujemy, niedługo między Polską a Litwą ma odbyć się wyprawa czółnow politycznych. Pertraktacje w tej sprawie zostały już nawiązane.

Dwa pisma codzienne w Wilnie nie wychodzą

Od dwóch dni nie ukazują się w Wilnie dwa pisma codzienne: dziesięciostronowa „Kurier Powszechny” i pięciostrostronowa „Naród”. Pierwsze z powodu załogowania drukarni na terenie ekonomicznym, drugie z bliżej nieznanym nam powodem.

Oświadczenie

Szanowny Panie Redaktorze!

W związku z umieszczeniem w poprzednim piśmie Pańskim w dn. 24 i 26 grudnia 1938 r. listu otwartego p. Supko, a w dniu 30 i 31 grudnia 1938 r. wzmianek w artykułach dotyczących testamentu ś. p. matki mojej N. Supko, — proszę o umieszczenie i mego oświadczenia, że nie życzę sobie i nie życzę nadal nieproszonej opieki byłego męża mojej ś. p. matki — p. Józefa Supko — rotm. w st. sp. i bynajmniej z nim się nie solidaryzuję.

Tatiana Masłowa

Wilno, dnia 9 stycznia 1939 r

Minister Ulrych w Krynicy

Bawiący na odpoczynku świątecznym w Krynicy minister Komunikacji płk. Ulrych wysłuchuje objaśnień kierownika kolejki górskiej, dotyczących eksploatacji kolejki.

Delegacja litewska wyjechała do Świącian

Do Wilna przybyła delegacja litewska w składzie 3 osób, a mianowicie: dyrektora litewskiego departamentu leśnictwa dra Kripasa, przedstawiciela syndykatu drzewnego w Kłajpedzie p. Wasilauskasa i dyrektora Szkoły Deleacji. w związku z ostatnio zawartym polsko - litew-

Ungwar. Liczba wojsk czeskich, zgromadzonych w okolicach Munkacza, wynosi 6 tys. Oddziały wojskowe okopują się w terenie. Ze strony Węgrów podjęto również konieczne środki o ostrożności. Przez całą noc słychać było po stronie czeskiej strzelanie z karabinów. Pas graniczny był oświetlony rakietami i reflektorami.

BUDAPESZT (Pat). Węgierska Agencja Telegraficzna donosi: Czesi ewakuowali, zgodnie z propozycją rządu węgierskiego bezpośrednie okolice Munkacza. Rząd czesko-słowacki skłonny jest zwrócić wywieziony z obszaru węgierskiego materiał wojenny. Wkrótce nastąpi również wzajemna wymiana jeńców. Układy mieszanej komisji trwają.

25 gmin za Munkacz i Ungwar ofiarowuje rząd Wołoszyna Węgom

BUDAPESZT (Pat). Jak donosi „Karpazi Magyar Hirlabii”, rząd Wołoszyna zaproponował rządowi węgierskiemu odstąpienie 25 gmin karpato-

ruskich w zamian za ustąpienie Czechosłowacji Munkacz i Ungwaru. Rząd węgierski propozycję tej nie przyjął.

Z Inspekcji premiere Daladiera w Tunisie

Premier Francji Daladier w Towarzystwie rezydenta generalnego Francji w Tunisie p. Labonne przyjmuje rewiew wojsk garnizonu m. Tunisu.

Prawda o tranzycie polskim przez Litwę

WARSZAWA (tel. wł.). W prasie polskiej niedawno ukazała się wiadomość, pochodząca ze „źródeł półoficjalnych” o tym, że poza umową handlową polsko-litewską, Polska zobowiązała się korzystać z tranzytu drzewa przez Litwę na sumę 450 tysięcy litów, a przerobić w Kłajpedzie drzewa na 750 tys. litów. Tymczasem „Times” londyński donosi z Kowna, że nie poza traktatem, a w jego ramach, Polska przewiezie przez Litwę tranzytem 450 tysięcy m. sześć. drzewa a do przetarcia w Kłajpedzie odda 75.000 mtr. sześć. Jak się okazuje londyńskie wiadomości były prawdziwe, a polskie „półurzędowe” pochodziły z niemieckiego czasopisma gospodarczego. Jest to wymowna ilustracja stosunków Informacyjnych.

„Siew” i „Zespół” o ś. p. Dmowskim

WARSZAWA (tel. wł.) W czasopiśmie zbliżonych do Ministerstwa Rolnictwa „Zespół” i „Siew” ukazały się dziś artykuły o ś. p. Romanie Dmowskim. „Zespół” pisze: „My skromni uczniowie Józefa Piłsudskiego po zgonie tym stajemy ze smutkiem i bez uraz”. „Siew” pisze: „Ś. p. Dmowski był mądrym politykiem, choć wielu z jego myślni nie godziło się. Nie godził się z Dmowskim Piłsudski, zwalczał jego ideologię Daszyński, ale oddając sprawiedliwość Zmarłemu, trzeba stwierdzić, że był to mąż stanu”.

Wełna z kopyt i igieł sosnowych

Doniosłe wynalazki chemika polskiego

ŁÓDŹ (Pat). Łodzianin Jan Kubicki, z zawodu chemik, po 6 letnich badaniach i pracach naukowych nad wynalezieniem zastępczych włókien, stworzył syntetyczną wełnę o cechach i właściwościach wełny owczej. Z odpadków rzeźnych (kopyta), którą nazwał „wełnołitem”. Wynalazek ten został opatentowany w Polsce i zagranicą. W poszukiwaniu surowców zastępczych, p. Kubicki wydobyl z odpadków leśnych w postaci igliwia sosnowego naturalne włókno, nazywane przez niego „Lechilla” a będące zastępczym włókniem, zależnie od obróbki, dla kokosu, juty i bawełny. Próby praktyczne na skalę przemysłową wy-

kazały całą przydatność wynalazku. Ostatnim wynalazkiem, bardzo do niego p. Kubickiego jest znalezienie sposobu przeróbki lnu i konopi na kotoninę (polska bawełna) dzięki

któremu osiąga się standaryzując włókna krajowego. Brak standaryzacji włókna krajowego był dotychczas poważnym szkopułem wysuwany przez przemysł.

Front wojsk barcelońskich przerwany na szerokość 160 klm.

BURGOS (Pat). Na odcinku pomiędzy Lerida a Balaguer wojska aragońskie gen. Moscardo posunęły się na przód o 20 km na front szerokości 27 km. Natarcie odbywa się wzdłuż osi Balaguer - Tarrega.

Nacierające na północ wojska na warskie powinny się wkrótce połączyć z armią aragońską, co spowoduje odcięcie całego obszaru na wschód

od Leridy. Ogółem front wojsk barcelońskich pomiędzy Benavent de Lerida na północy a Asco na południu jest przerwany na szerokość 160 klm.

BURGOS (Pat). Wojska powstańcze zajęły dziś miejscowość Molerusa na drodze Lerida — Cervera. Linia kolejowa Lerida — Barcelona znajduje się obecnie na przestrzeni 25 km w posiadaniu powstańców.

Student polski zwyciężca

międzynarodowego konkursu „Fidacu”

LWÓW (Pat). Student politechniki lwowskiej w roku ubiegłym — uczeń jednego z gimnazjów lwowskich Stefan Deren, wziął udział w światowym konkursie Fidacu, pisząc pracę p. t. „Ku pokojowi przez zgodę i miłość”. Praca jego przeszła eliminacje

w Warszawie i w Paryżu, gdzie międzynarodowe jury w ogólnej punktacji międzynarodowej postawiło pracę jego na pierwszym miejscu i przyznało mu złoty medal oraz dyplom honorowy.

Poszukujemy panny Adeli Żadziej Apanowiczówny, a 2 Borkowskie

P. Rer z „Narodu” uparczywie milczy. „Naród” przestał wychodzić. Któż więc nam potrafi wyświecić tajemniczą sprawę p. Adeli Apanowiczówny vel Borkowskiej „główniej oskarżycielki” ks. Tołłoczki?

Nie było innej rady, jak tylko sami mu sieliśmy wszcząć poszukiwania. Najpierw zasięgnęliśmy wiadomości w Biurze Meldunkowym m. Wilna i stwierdziliśmy, że Adeli Apanowiczówny, zameldowanej w Wilnie w ogóle nie ma. Są natomiast aż dwie Borkowskie.

Jedną z nich, Adela Borkowska, 40-letnia panna, służąca p. mec. Kukielów, zamieszkała przy ul. Kasztanowej nr. 5 m. 4 nie zna wcale ks. Tołłoczki. Zaploniona powyżej uszu z powodu wizyty przedstawiciela redakcji z zażenowaniem ale stanowczo stwierdziła, że nic podobnego do wypadku opisanego przez p. Rera nigdy się jej nie przytrafiło.

Żadne stosunki, ani z p. Rerem ani z nikim ze świata dziennikarskiego jej nie łączą.

Druga Adela Borkowska, do której trzeba było jechać aż hen na ulicę Szkaplerną, lat 27, jest żoną szewca. Bawiła w Wilnie w Trokach na pogrzebie teścia. Nie można było dokonać z nią podobnego wywiadu jak z p. Adelą B. z ul. Kasztanowej, ale wątpić trzeba, czy wywiad ten byłby na coś potrzebny. Nie odpowiada bowiem ona wcale rysopisowi, który przytacza p. Rer. Nie pochodzi z Gudogaju, nie jest służącą, nie jest panną. Czyżby i pod tym względem p. Rer się pomylił?

Zagadka nierozwiązana męczyc by mogła jeszcze długo naszą ciekawość, gdyby nie to, że wraz z wiadomością denuncjacji Adeli bez ustalonych nazwisk zniknął z horyzontu jakoś I organ, w którym zamieszczono rewelacje p. Rera, a on sam, jeżeli jeszcze istnieje to również tylko pod zmienionym nazwiskiem. Z Rera zrobił się zwykły Rire (po francusku śmiech).

Sic.

Cel wizyty Chamberlaina

Francja chce bezpośrednich rokowań

LONDYN (Pat). Dzienniki angielskie, omawiając widoki spotkania Chamberlaina i Halifaxa z Mussolinim i Ciano, podkreślają, że aczkolwiek ministrowie brytyjscy nie będą przemawiali w imieniu Francji, jako mediatorzy w sporze francusko - włoskim, to jednak przewiozą oni ze sobą doniosłe zapewnienia ze strony

rządu francuskiego. Zapewnienia te pódją w tym kierunku, że Francja pragnie załatwienia swych różnic z Włochami drogą bezpośrednich rokowań, pod warunkiem jednak, że Włosi nie będą wysuwali przesadnych roszczeń, dotyczących terytoriów francuskich.

Konsulat polski w Sevluszu

obrzucony kamieniami przez siczowców Wołoszyna

PRAGA (Pat). Godz. 13 oddział ochotników siczowych prowadzoch przez swych dowódców, obrzucił kamieniami konsulat R. P. w Sevluszu na Rusi Podkarpaciej, wybijając w gmachu szyby.

Zawiadomione o powyższym organy żandarmerii, uchyliły się od pomocy.

Poszukiwania ofiar lawiny w Tatrach

ZAKOPANE (Pat). 10 bm. wyruszy z Zakopanego pod kierownictwem p. Oppenheima ekspedycja Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego na teren ostatniej katastrofy górskiej do doliny Cichej, celem dalszych poszukiwań porwanych lawiną studentów Politechniki Gdańskiej śp. Gliszczyńskiego, Kosmowskiego i Zaremby. Ekspedycja w składzie ok. 30 ludzi ma prowadzić poszukiwania aż do odnalezienia ofiar na specjalne życzenie rodzin, które pokrywają koszty wyprawy. Poszukiwania wobec ogromu lawiny potrwać mogą czas dłuższy.

Kronika telegraficzna

— Niechwalne upały spowodowały wielki pożar lasów w Victorii (Australia). Zginęło 2-ch leśników w okręgu Erica. Panuje obawa o los wielu mieszkańców. Ofiarą płomieni padło wiele domów oraz liczne zapasy zrąbanego drzewa.

— Niespodziewana odwilż stała się powodem powodzi w różnych częściach Anglii i Walii. 16 rzek przerwało tamy, zalewając kilkanaście tysięcy ha ornej ziemi.

— Jak donosi węgierska prasa, minister spr. zagr. Csaky uda się około 20 stycznia do Berlina.

— Fala ciepła przeszła w niedzielę przez Niemcy, powodując zmianę dotychczasowej pogody. Nawet w górach śniegi zaczęły topnieć. Temperatura w Berlinie podniosła się w ciągu niedzieli do plus 7 st.

— Niemiecki parowiec „Hansa” padł ofiarą napadu ze strony chińskich piratów na rzece Jangtse w pobliżu Wusungu. Wielu chińskich pasażerów odniosło rany, zaś jeden został zabity. Kapitan „Hansy” rozkazał załozde odpowiedzieć ogniem, nie zatrzymując się i szczęśliwie dopłynął do Szanghaju.

— Odbył się pogrzeb 113 letniej cyganki Bogumily Kozerowej, w Rumii na wybrzeżu Polski. Czy Kozerowa była rzeczywiście 118 lat trudno ustalić. Faktem jest jednak, że 100 lat przekroczyła, co stwierdza jej rodzina licząca nieomal 90 osób.

— Mussolini zatwierdził plan gubernatorstwa Libii, marszałka Balbo, w sprawie osiedlenia na jesieni r. b. dalszych 20 tysięcy kolonistów włoskich w Libii. Jak wiadomo, pierwsze partie kolonistów włoskich w liczbie 20 tys. wysłana była 28 października 1938 r.

— W całej Syrii odbywają się dziś w całym ciągu manifestacje na cześć niepodległości kraju.

— Wojskowe straty włoskie w Afryce wschodniej wynoszą od dnia 1 stycznia 1935 do dnia 31 grudnia r. ub. 4728 ludzi. W tym samym okresie czasu zmarło w Afryce 2317 włoskich robotników.

— Żandarmeria w Storożyńcu w Rumunii ujęła szajkę bandycką złożoną z 49 osób, która grasowała od roku 1925 pod przewodnictwem niejakiego Danili Vlady i była postrachem całej Bukowiny. Banda dokonała nie liczonej rabunków, morderstw, włamań i podpalień. Poheja oblicza, że łupem bandy stało się przeszło 10 milionów zł.

Rozłam w „Falandze” wileńskiej

W dniu 8 bm. nastąpił w „Falandze” wileńskiej rozłam. Wystąpiło 25 członków, z których 7 wstąpiło do Związku Młodej

Polski a 15 zgłosiło swój akces do OZN. Rozłam nastąpił wskutek różnic ideowych i organizacyjnych

Ile jest Hiszpanij

Paryż, w styczniu.

Uważam, iż to co się mówi w dobie obecnej o podziałach ideologicznych wśród ludzi, jest złudzeniem i nieporozumieniem. Jest u nas dużo ludzi, którzy bardzo chętnie przedstawiają wydarzenia ostatnich lat dwudziestu jako wynik „krystalizującego się podziału na dwa ewangeliczne obozy i oczekują rychło końca świata. Przepuszczają, że jest w tym trochę naszej zarozumiałości. Skoro żyjemy w epoce niewątpliwie pełnej przemian, niepokoju i zagadek, których rozwiązanie nie zdaje się rokować zbyt olśniewających perspektyw, chcielibyśmy, żeby była to epoka naprawdę ostrejsza. Ale czyż nie było w historii epok ważniejszych, bardziej przełomowych a mimo to nie pociągnęły one za sobą zagłady ludzkości. Zda się, że mimo wszystko jeszcze nie przyszedł czas na rozstrzygnięcie etapu historii ludzkości. Wprost przeciwnie, biegli w piśmie utrzymują, że ludzkość jest dopiero u początku swojej ziemskiej podróży. Wiek ludzkości, mówi Jeans, jest jak pierwsze westchnienie nowonarodzonego dziecka, o świecie dnia, którego długość nie da się pomyśleć. Z punktu widzenia jednostki życie jest zawsze, nawet w najlepszych i najspokojniejszych czasach katastrofą, bez względu na to, jakie jest jego przedłużenie. Kończy się bowiem śmiercią, która zawsze jest rewolucją przeciw normalnemu porządkowi rzeczy.

Ze wszystkich przykładów, jakie się przytacza na potwierdzenie tej teorii o walce przekonania jeden przynajmniej wygląda przekonująco, jest to przykład wojny hiszpańskiej. Otóż chciałbym się podzielić z moimi Czytelnikami kilkoma impresjami, które mogłyby poddać w pewną wątpliwość nasze mniemanie. Poznałem w czasie wakacji młodego Hiszpana, który pracuje w rządowym biurze turystyki w Paryżu. Jest to siedlisko propagandy negrinowskiej na Francję. Wydawałoby się, że człowiek, którego rola polega na ciągłym podsycaaniu nienawiści do gen. Franca, który sam, wraz z żoną Francuzką i siedmioletnim synem jest skazany na karę śmierci przez rozstrzelanie, na wypadek, gdyby przekroczył granice Hiszpanii narodowej, wydawałoby się więc, że człowiek taki powinien być conajmniej entuzjastą, fanatykiem jeśli już nie anarchizmem lub komunizmem, to przynajmniej frontu ludowego. Tymczasem jest to najspokojniejszy w świecie obywatel, lojalny wobec władz, które go wyznaczyły na odpowiedzialne stanowisko, prowadzący wojnę wbrew swoim chęciom. Fakt ten był dla mnie rewelacją. W wojnie takiej jak hiszpańska, wydawałoby się, iż przynależność do którejś ze stron jest wyrazem uczuć żołnierza. Tymczasem rekrutacja wojska w Hiszpanii odbywa się na starych zasadach, o których tak świetnie pisze Conrad Korzeniowski w nowelce pt. „Gaspar Ruiz”. Wojska królewskie w Ameryce Południowej mobilizowały każdego napotkanego we wsi młodego mężczyznę i posyłały go do walki. Jeśli na nieszczęście żołnierz wpadł do nie woli, dawano mu tam karabin w ręce i pędzono przed sobą (dziś zadanie sierżantów-poganiaczy spełnia znakomicie karabin maszynowy). Wojska królewskie, skoro przychwyciły dawnego swego żołnierza z bronią nieprzy-

jacielską w rękę, rozstrzelowały go na miejscu. I naodwrot. Ta stara, konkwistadorska metoda jest stosowana na szeroką skalę po obu stronach i ona jest tym, co rozwiewa niemiłobliwość w tej wojnie.

Wiadomo doskonale, jakie są kulisy całej afery. Państwom europejskim (i to bardzo wielu państwom) nie tylko chodzi o poligon. Francja i Anglia chcą zachować swobodne przejście do Afryki, do swoich kolonii, tak zagrożonych przez Włochów w chwili obecnej. Dzięki nim trzymają się obecnie całe wojsko republikańskie. Rzecz znamienita i prawdopodobnie świadcząca o ideowości, to fakt, że rojalści francuscy z Action Française walczą wciąż na korzyść gen. Franco. Ich argumenty starają się przekonać, że gdy zwycięstwo narodowców jest niemal że pewne, należy mieć gen. Franco po swojej stronie, tym bardziej, że dyktator Hiszpanii już w okresie niepokoju wrześnie wych miał zadeklarować wobec Francji absolutną neutralność, który to gest został całkowicie zlekceważony przez władze francuskie.

Jest jedna strona, która u nas przynajmniej ma ustaloną opinię. To kwestia religii. Wiadomo, jakie straszne gwałty i okrucieństwa wycierpiał kler katolicki w Hiszpanii. Prześladowanie religii było najbardziej reprezentatywną stroną walk domowych w Hiszpanii. Tymczasem rzecz znamienita, iż wszyscy pisarze katolicycy francuscy, którzy pisali o tej kwestii, jednogłośnie opowiadają się po stronie czerwonych. Nie tylko z tak mętnych i naiwnych powodów, dla których dominikanie francuscy paktują z komunistami, ale trudno się nie zdumieć, jeśli się usłyszy zdanie Bernanos, Mauria-

ca lub, co ważniejsza, Maritainą na ten temat. Wydaje się czasami, iż obóz rządzący zmienił swój stosunek do tych zagadnień. Osobiście przyjmuję z wielką nieufnością te głosy. Najmniej można wierzyć oczywiście oficjalnym wynurzeniom rządowców, którzy reprodukują fotografie księży, pomordowanych przez gen. Franco, cytują statystyki nabożeństw itd. Być może iż po gwałtownej napaści szalu, nastąpiła reakcja, zwyciężyła stara tradycja. Wszystko to być może...

Byłem niedawno na pewnym zebraniu, na którym niejaki p. José Beniamin, podający się za pisarza katolickiego i cytujący mnóstwo przykładów z życia katolickiego w czerwonej Hiszpanii, propagował zbieranie datków na rzecz biednych, pozbawionych dachu nad głową i opieki dzieci hiszpańskich. — „Postawmy na ubożystwo wszystkie kwestie ideologiczne i pomysłmy, że przecież dziesiątki dzieci ginie codziennie dla nikogo i za nic, że okrutna walka zbiera swój najdroższy okup w postaci zaledwie rozpoczęcia się życia”. Moment bezwzględności słuszny i dla Francuzów niezwykle czuły, był obwiniony w setki pocisków propagandowych. Z pewnością się nie dziwie młodemu Francuzowi, który po obejrzeniu filmów, w których dzieci się radują, że stracono nieprzyjacielski samolot, zawołał: „Są dwie Hiszpanie...”. Zdania niestety nie dokończył. Grad stołków i pięści, który w przeciągu sekundy zmusił go do wycofania się z sali, nie pozwolił mu rozwinąć i uzasadnić protestu. Tyle wystarczyło obecnym, żeby wiedzieć co należy sądzić o wolności przekonania w czerwonej Hiszpanii i o pisarzach katolickich, na usługach czerwonej propagandy.

ernó.

Nożycami przez prasę

WIZYTA MIN. BECKA

Wizyta min. Becka w siedzibie kanclerza Hitlera stała się przedmiotem zainteresowań całego świata. Prasa europejską i amerykańską snuje przypuszczenia na tematy prowadzonych rozmów. Z prasy polskiej pierwszy zabiera głos „Dziennik Poznański”.

O czym rozmawiano — tego wolno nam się tylko domyślać. Pociąg, wiozący min. Becka do Warszawy turkocze w drodze gdzieś między Zbąszczynią a stolicą. Starczy więc narazie zdać sobie sprawę z momentu, w którym ostatnie spotkanie sternika naszej polityki zagranicznej nastąpiło. Polityka zagraniczna Trzeciej Rzeszy jakby jeszcze nie odsapnęła po sukcesach 1938 roku; kierunek dalszych jej dążeń jeszcze się nie skryształował. Jedyny decydujący w tym zakresie czynnik — kanclerz zamknął się ze swymi planami wśród bawarskich gór. W międzyczasie zdarzenia oczywiście nie spoczywają. Są tacy w Niemczech, co cieszą się, że może niedługo przyjdzie ciągnąć sznurkiem kłapedzkim. Są tam tacy, co rozwijają śmiałe plany marszu na wschód poprzez wąski przesmyk, czy jak nazwać inaczej tę ślepa kłiszkę zakarpacką. Są tacy w Berlinie, którzy dziś kładą coraz większy nacisk na kolonie. Haseł i krzyku jest dużo. To też Holandia wolała wywieźć swoje złoto do Anglii. I Belgowie okazali ostrożność, przetransportowując cały skarbiec złota swego banku emisyjnego do Londynu. Szwajcarskie zaś gazety notują, pełno szczegółów o rozbudowie swej armii. Wszyscy oczekują więc wszystkiego, zdając sobie sprawę, że dziś Europą trzęsie nie żadna oś, lecz właśnie hitlerowskie Niemcy.

Podczas kiedy małe państwa zachodnio-europejskie są w strachu, kursują pogłoski i o marszu niemieckim

na Ukrainę. Kierunek wschodni ekspansji niemieckiej nie jest już obojętny dla Polski.

Nie wemy, co powiedział, pisze Dziennik Poznański min. Beck w fakcie chwilk kanclerzowi Hitlerowi. Wiemy jednak, co — naszym skromnym zdaniem — powinien był powiedzieć. Długo czas znaczną użyteczność w naszej polityce zagranicznej wykazywało i na pewno wykazywać będzie zdanie: nie o nas, bez nas. Wobec bardzo zasadniczych dyskusji i dążeń wielu kół w Niemczech co do ekspansji niemieckiej na wschód, wspomnianemu zdaniu należy nadać w tym wypadku bardziej kategorię i ściślej określone brzmienie: wschód Europy to naturalny teren działań Polski. I tego pojęcia wschodu nie jesteśmy wcale skłonni ograniczać. Jego zasięg dochodzi w równej mierze Baltyku, jak i Morza Czarnego. Możemy i powinniśmy na tym terenie ułożyć nasze stosunki z Niemcami, ale nie możemy podporządkować się a tym bardziej ulec niemieckiej sferze wpływów.

KIEDY TO NASTĄPI?

„Czas” poświęca artykuł wstępny problematowi konsolidacji.

Dzisiaj, kiedy śmierć nieubłagana zatrzymała na zawsze wielkich przywódców obu obozów niepodległościowych, kiedy po wielu latach odrębnych dróg działania po raz pierwszy spotykają się na drodze ku zwyciężeniu — budzić się musi refleksja, czy również poza grób sięgają małe siły fatalne, które nie pozwalają na prawdziwe zjednoczenie narodowe i na wspólny wysiłek żywych sił narodu!

Czy nadal te najlepsze z krwi i kości polskie — siły narodowe mają zmagać się i wyniszczać w walce wewnętrznej? Kiedy ma nadejść chwila, w której proporce obozu narodowego pochyla się w krypcie pod Srebrnymi Dzwonami, a z cmentarza na Bródnie wyjdzie na inne godniejsze miejsce trumna, którą wczoraj odprowadziło — tysiące Polaków!

Wydaje się, że na ten moment nie trzeba będzie długo czekać.

JAK PRACUJE MŁODZIEŻ POLSKA?
„Jutro Polski” drukuje następującą informację.

Udział młodzieży w wieku od 15 do 24 lat wśród ludności zdolnej do pracy wynosi w Polsce (r. 1931) — 32,8% i jest po ZSRR i Bułgarii trzecim pod względem wielkości odsetkiem młodzieży na całym świecie.

Z tego względu zagadnienie młodzieży interesuje nas nie tylko dlatego, że okres młodości jest tym stadium rozwojowym, który decyduje o dalszych losach człowieka i społeczeństwa, ale również i dlatego, że młodzież w Polsce, to prawie 1/3 część ogólnej liczby ludności zdolnej do pracy. W tym świetle specjalnego znaczenia nabiera pytanie w jakich dziedzinach pracy młodzież jest zatrudniona!

Odpowiedź znajdziemy w świeżo wydanej publikacji Instytutu Spraw Społecznych pt. „Młodzież sięga po pracę”. Okazuje się, że największy odsetek młodzieży na miejskim rynku pracy pracuje w charakterze robotników przemysłowych i rzemieślniczych i przemysłowych. Mianowicie udział procentowy młodzieży wśród ogółu zawodowo czynnych (poza rolnictwem) wynosi: chłopców w grupie samodzielnym i pomagających członków rodziny pracuje — 15%, a dziewcząt w tej grupie 22,6%; w grupie pracowników umysłowych chłopcy

(Dokończenie na str. 4)

Włączenie Moraw pld. do Austrii

WIEDŃ (PAT). Odbyło się uroczyste włączenie Moraw południowych oraz części Sudetów do Austrii. Gauleiter Henlein wygłosił z okazji tej w Znamie mowę, w której omówił znaczenie historyczne tego aktu, podkreślił, że Morawy południowe będą odtąd opoką niemieckości. Dawne ziemie południowych Czech i Moraw przyłączone administracyjnie do Austrii dolnej i górnej.

Fabryki samolotów w Australii

LONDYN, (PAT). Minister lotnictwa oświadczył, że przychylając się do życzenia rządu australijskiego, rząd brytyjski wyśle w najbliższym czasie misję, której zadaniem będzie zbadanie możliwości rozbudowy fabryk samolotów w Australii i opracował plan, który będzie przedmiotem obrad obu rządów.

W Czechosłowacji zwalniane są z pracy mężatki

PRAGA, (PAT). Na podstawie wydanego dekretu rządowego o restrykcjach budżetowych i personalnych w służbie publicznej, w najbliższym czasie zostanie zwolnionych z posad 40 tysięcy kobiet zamężnych oraz 22 tysiące urzędników, których wiek przekroczył 55 lat życia.

Niespodziewana agresja czeska na terytorium węgierskie

Dzielnica cygańska w Munkacz.

Reportaże historyczne w teatrze

I teatr, i film, czerpią pełnymi garściami tematy z przeszłości, słusznie uważając, że uczucia oraz przygody prawdziwe, zanotowane przez historię, pamiętniki i korespondencje, zawierają bardziej sensacyjne zdarzenia niż wytworzone przez najbardziej rozwichrzoną wyobraźnię. Zresztą ileż jest teatralizacji życia, ileż umysłowych chęci robienia z siebie bohaterów niezwykłych romansów, dobrowolnych dramatów, szukania przygód, stwarzania komplikacji. Czasami zdaje się nam, że ludzie układają swe życie lub jakiś jego epizod jak na wzór aktu dramatu, wciągają w tę grę innych, czasami najmniej do takiej gry odpowiednich i tworzą się cierpienia, splątane węzły życiowe, niewiadomo skąd, niewiadomo po co? A otoczenie patrzy ze zdumieniem, że co się dzieje? Przecież tak i w życiu, to nie ma sensu. Po co? Na co? Co pcha do katastrof ludzi Boga ducha winnych. A to właśnie ktoś ma w sobie taką nokosę diabła, by szarpać siebie i innych, gmatwać stosunki i

linię życiową, a potem szaleć, rozpaczać i lecieć w przepaść.

Taką naturą właśnie był Puszkin, tak się męczeńsko zaplątał jego życie przeciw niemu, przez niego i tak zginął głupio, zabity tyleż samo przez głupią kulę głupiego d'Antesa, jak przez miłość do żony, jak przez żądla wienie się w dworskich pętach cara Mikołaja.

Maskarada Iwaszkiewicza, należy do tej plejady sztuk à effet, kostiumowo-reporterskich, których ojezyczną jest francuski teatr, lubujący się w wystawie, kostiumerii i odtwarzaniu, wprost wspaniałych epizodów z odległych dziejów. Widziałam onego czasu sztukę o Napoleonie, gdzie Jane Hading doskonale grała Józefinę, a moment koronacji (według obrazu Verne'ta w Luvrze) przedstawiony był na scenie z najdokładniejszą autentycznością. Znana i w Polsce słynna Madame Sans-Gêne grana przez brydka Rejane u nas śliczną Leszczyńską. W innych odtwarzano np. cerce z czasów Ludwika XV, epizod wykra-

żenia z więzienia przez żonę, dzielnego La Valette za Ludwika XVIII, Słynna ongiś sztuka Sardou, Thermidor, odtwarzająca ostatnie dni teroru i baohaterstwo aktora Labussiere wykradającego akty oskarżonych ary stokratów. Przepięknie grał tę rolę Zelazowski, jeden z najlepszych naszych tragiczków, w Krakowie. Wiemy jaką sławą cieszył się dramata napoleoński Orlątko Rostanda, grany w Wilnie przez Węgierkę, a w Paryżu przez starą już bardzo Sarę Bernardt. I u nas wszak nie mało historii wpleciono w dramaty, ale prócz naiwnej, popularnej sztuki Anczyca Kościuszko pod Racławicami i Obrony Częstochowy, żadna nie stała się popularną, nawet Barbara Felińskiego lub przesłiznane epizody Wyspiańskiego na ten sam temat.

Ze sztuk Nowaczynskiego tego typu, tylko Fryderyk Wielki trzyma się na afiszu, dzięki mistrzowskiej grze Solskiego i rzetelnym walorom historycznym.

Ostatnio udało się p. Iwaszkiewicowi Lato w Nohant, epizod, mający za treść obraz domu wiejskiego w Berri, p. Aurory Dudevant, kochanej Żorż dla intymnych doznań dziejeżki, pracowitej pisarki, kobiety, mają-

cej równie niepospolity talent romanopisarki, jak tworzycielki dramatów ze swymi kochankami. Dziwić się bar dzo trzeba, że sztuka Iwaszkiewicza nie urzała scen francuskich, bowiem Chopin jest w niej bezwarunkowo go rzej potraktowany niż Żorż. Koloryt autentyczności był wytrzymały, grane przez p. Ziemińskiego i p. Przybyłkę-Potocką główne postacie stanowiły istny koncert finezji i odcieni uczuć. Na wszystkich scenach polskich Lato w Nohant miało ogromne powodzenie. Wątpię czy Maskarada (Puszkin) będzie miała to samo uznanie. Temat oczywiście mniej dla nas zajmujący, osoby... raczej niesympatyczne (choć i tamto Lato było zabarwione także jakimś ogólnym smakiem-niesmakiem, a słynne osoby, genialnego pianisty i znakomitego pisarki, były odbronzone do poziomu... pulardy, z powodu której się rozstają kochankowie z Majorką). Ale Maskarada jest wybitnie gorzej napisana. Jakby sobie autor powiedział: „Tam to się tak podobają, Puszkin jest aktualny, machnijmy Puszkiną, będzie w sam raz”. No i to jest „machnięcie”. Dłużyzny, powtarzania; po kilka razy, to Puszkin, to jego przyjaciele iamentują, że on się dusi i truje, mar-

nieje i poniza w atmosferze dworu carskiego, która demoralizuje jego piękną żonę i kusi ją romansami z d'Anthesem, że jest jakby renegatem ideałów młodości. Piewca woiności dworakiem, to bolesne. Ale współzucia te męki Puszkina nie wzbudzają, mimo piękne deklamacje wierszy (H. Tuwima), które p. Wyrzykowski ślicznie wypowiada. Pora się biedny ze swą rolą jak może ' wydobywa z niej wszystko sumiennie, stawia ją na wysokim poziomie, chwila! nawet porzywa, dzięki szlachetnemu tonowi gry, jaki zawsze cechował tego artystę. Przypomnijmy go sobie w rolach dramatycznych w Wilnie. A była też jedna deklamacja u Bazyljanów, Improwizacja z Dziadów, kiedy wszystkie narodowości zebrane tam w rocznicę mickiewicowską, słuchały bez tehu, porwane wznośnym zapalem młodego artysty.

Więc się cały czas szarpie Puszkin pomiędzy swym poniżeniem i zazdrością, a koło niego krąży trzy parki jego żywota: ubóstwana Nathalie, zakochana w nim szwagierka Aleksandra i Catherine, uwiedzioną (dla niepoznaki), żoną, z konieczności, pięknego d'Anthesa, zakochanego w Puszkiniowej. Ona, owszem, jest w nim rozkochana, to jest prawdą pra-

Śnieg, narty, strój sportowy

Kto się wybiera do Krynicy lub Zakopanego, musi się już odpowiednio wyekwipować. Oprócz tradycyjnego narciarskiego kostiumu, innego zresztą w tym roku, to znaczy krótkich spodni z gabardiny, kamaszy zapinanych na guziki i kamizelki z dywetyliny lub skóry oraz modne go kapiszona z szalem i futrzanych rękawic, mamy jeszcze bardzo bogaty asortyment innych kompletów narciarskich. Króciutka, bo tylko do kolan sięgająca spódniczka z ciemnej wełny, dookoła ułożona w kontrafaldy, zastępowana jest na wysokości bioder, do tego dochodzi bluzka-kombineza z kolorowej flaneli, na nogach wysokie pończochy zakrywające uda, albo po prostu rajtuzy. Takie długie pończochy lub rajtuzy są z reguły ozare. Na bluzkę wkłada się sweter z wysokim kołnierzem, a na głowę trójkątną chusteczkę, na nogi filcowe buty, obszyte futerkiem, zesnurowane kolorową tasiemką wełnianą. Moda stwierdza, że na śniegu ładnie wyglądają kolory żywe i zdecydowane, a co do ich wyboru i zestawienia decyduje dobry smak.

Obok stroju norweskiego i moderne mamy w tym roku jeszcze jeden typ stroju narciarskiego — jest to strój eskimoski. Za przykładem Eskimoski nosi się futrzaną kurtkę wywróconą do góry włosem, takież futrzany kaptur, podwiązany pod brodą jaskrawą wstążką; może to i ładne, a twarzowe na pewno, ale prawdziwy narciarz wzgardzi takim ciężarem i uzna go za niehygieniczny i niewygodny. W tym roku wobec mody na kaptury, szal został zupełnie zaniechany. Wszystkie wiatrówki, kurtki i bluzki tak szczerze i dokładnie zapinają się, że na szal nie ma już miejsca. Wszelkie czapki z daszkami, berety i inne fantastyczne turbany tudzież inne szlafmyce wyparte zostały przez kapiszony. Męski strój narciarski jest najczęściej czarny.

Poza strojem do sportu musi pani pamiętać o innych jeszcze możliwościach spędzenia czasu podczas wakacji. Cały arsenał kamizelek, bluzek, pulawek i golfów daje możliwość wybrania sobie tego, co najbardziej odpowiada jej figurze i karnacji. Wiczeorem występuje pani w zupełnie zmienionej roli. Wszystko, poczynając od uczesania i kończąc na maquillagu, jest tu obliczone do najdrobniejszych szczegółów i obmyślone. Wywczas zimowe obok wielu uroków mają również swoje ciemne strony. Śnieg, wiatr i mróz dają się cerze we znaki. Aby nie dać sobie zrobić krzywdy, trzeba się umieć należycie zabezpieczyć. Przede wszystkim należy codziennie po myciu bardzo dokładnie twarz i ręce nakremować tłustym kremem, specjalnie lekkim i ostrożnie uwzględniając okolice oczu i kąciki ust oraz podbródkę. Następnie należy bardzo delikatnie wmasować twarz i przypudrować. Zimą twarz brudzi się bardziej niż kiedykolwiek, pory skóry zatykają się, występują wargi i inne nieczystości skóry. Aby zapobiec temu, należy przed udaniem się na spoczynek umyć twarz stosowanym do cery mydłem łusiatowym, następnie twarz splukać naprzemian zimnymi i gorącymi natryskami, po czym osuszyć miękkim serwetkowym ręcznikiem. Również pielęgnacja naszych rąk wystawionych na działanie zimna i wiatru wymaga uwagi. W pierwszym rzędzie należy kilka razy dziennie nacierać ręce cytryną, myć w letniej wodzie a wieczorem kremować lub nacierać mieszaną gliceryną, cytryny z domieszką ulubionych perfum lub wody kolońskiej.

Celina.

Krwawa bójka na Bołtupiu

Wczoraj, w drugi dzień prawosławnych świąt Bożego Narodzenia, zanotowano na przedmieściu kilka bójek na tle „świętecznym”. Między innymi na Bołtupiu, gdzie mieszka sporo prawosławnych,

został dotkliwie poraniony nożami niejaki Malinowski, zam. przy ulicy Szańcowej Malinowskiego przewieziono w stanie ciężkim do szpitala św. Jakuba. (c)

Warszawscy przemysłowcy w potrzasku

Funkcjonariusze KOP'u zatrzymali na tworcę wileńskim Abrama Stapa z ojcem, którzy przybyli do Wilna z Warszawy. Przy zatrzymanym znaleziono większą

ilość kamyków do zapalniczek, dostarczonych do Polski w drodze przemytu.

Przemysł, stanowiący znaczną wartość, skonfiskowano. (c)

Tragiczna katastrofa kolejowa w Brazylii

W pobliżu miasta Barbasena w Brazylii wydarzyła się tragiczna katastrofa kolejowa, wskutek zderzenia pociągu pośpiesznego i towarowego. Na zdjęciu obraz katastrofy, w której zginęło 31 osób, zaś ponad 60 zostało rannych.

Nożycami przez prasę

(Dokończenie ze str. 3)

stanowią 17,3%, a dziewczęta 32,4%, a wśród robotników odpowiednio 30,3% i 48,0% ogółu zawodowców w danej grupie. Wysoki odsetek dziewcząt wśród zatrudnionych kobiet tłumaczy się stosunkowo wczesnym wychodzeniem kobiet z pracy zarobkowej wskutek zamążpójścia.

Również w grupie robotników prze ważającą rolę odgrywa praca w rzemiośle, gdzie chłopcy stanowią 47% mężczyzn, a dziewczęta aż 61% kobiet zatrudnionych w rzemiośle. Natomiast w przemyśle młodzież męska stanowi tylko 25% mężczyzn i młodzież żeńska 33% kobiet. Jedynie na Śląsku większość młodoletnich robotników pracuje w przemyśle.

Kasy bezprocentowe przy fabrykach mogłyby umożliwić odpływ zasłużonych robotników do handlu, zostawiając miejsce młodym.

W PRZYSZŁYM TYGODNIU ROZSTRZYGNĄ SIĘ LOSY PALESTYNY

„Nasz Przegląd” drukuje następującą wiadomość o Londynie.

CHAMBERLAIN OSOBIŚCIE UCZESTNICZYĆ BĘDZIE W LONDYŃSKIEJ KONFERENCJI DECYDUJĄCEJ O PRZYSZŁOŚCI PALESTYNY

LONDYN, (PAT). „Daily Mail” donosi, że premier Chamberlain prawd-

podobnie osobiście weźmie udział w ostatniej propozycji Anglii zmierzającej do przywrócenia spokoju w Palestynie podczas rokowań z Żydami i Arabami, które rozpoczną się w Londynie 18 stycznia.

Aczkolwiek rokowania te podlegają resorowi ministra kolonii Malcolma Chamberlain, biorąc pod uwagę pilną konieczność niezwłocznego osiągnięcia możliwie pozytywnych rezultatów w sprawie palestyńskiej, rzuci na szalę własny swój wpływ i siłę perswazji.

Początkowo przedstawiciele Anglii konferować będą z każdą stroną oddzielnie i, jeśli ustalą się ewentualne punkty styczne, odbędzie się wspólna konferencja.

Czułność i energia dyplomacji państw zainteresowanych w rozstrzygnięciu problemu żydowskiego, w pierwszym rządzie rumuńskiej, polskiej i węgierskiej jest za wszechmiar wskazana. Emigracja do Palestyny nie może być krepowana żadnymi zakazami. Na świecie istnieją nie tylko interesy angielskie i arabskie.

NARADY RZYMSKIE.

„Polonia” omawia znaczenie dzisiejszej wizyty Chamberlaina w Rzymie.

Polityka angielska zdążyła wyrazić do tego, aby pokój europejski utrzymać i przeprowadzić przez niebezpieczną rafę 1939 r. Wie ona, że jeżeli uda się jej utrzymać pokój aż do tej chwili, kiedy będzie już na wysokości zadania, ukończywszy swoje zbrojenia, to zainicjują duże szanse utrzymania go przez czas dłuższy. Dlatego cały wysiłek obecnego rządu angielskiego zmierza do tego, aby prośbą i groźbą a w ostateczności możliwym do przeprowadzenia ustępstwami, zwłaszcza nie z własnej kieszeni, uratować pokój na okres najbliższy, nie zaniebując własnych przygotowań wojennych, które dopiero mają stać się gwarancją pokoju na czas dłuższy.

Jest rzeczą widoczną, że fakt program, który nie jest tajemnicą faktem dla państw totalnych, kryje w sobie bardzo poważne niebezpieczeństwa. Jest poniekąd zachętą do wysuwania przez nie coraz nowych żądań, które Anglia może chcieć zaspokoić — dla świętego spokoju. Zwiększa, że granica ustępstw angielskich nie jest znana Dlaczego więc nie spróbować? A nuż się jeszcze uda to i owo uzyskać.

Żądania włoskie pod adresem Francji urodziły się właśnie z takiego sposobu myślenia i z takiej oceny polityki angielskiej.

Trzeba dodać, że te rafały mogłyby się znacznie zmniejszyć, gdyby państwa zachodnie poszły na ustępstwa kolonialne.

Hel. Romer.

Wspólnym wysiłkiem...

Pisaliśmy już o konieczności obniżki cen lamp radiowych. Dopiero tanie lampy umożliwią wyprodukowanie popularnego, dostępnego dla wszystkich radioodbiornika.

Spółeczny Komitet Radiofonizacji Kraju dbając o to, by radio znalazło się pod każdą strzechą, walczy o obniżkę cen lamp i taniej popularny aparat.

Walka ta nie jest łatwa, gdyż przemysł radiowy w Polsce jest skartelizowany i co gorsza — znajduje się w obcych rękach.

Ale Spółeczny Komitet Radiofonizacji Kraju prowadzi akcję uparcie i konsekwentnie.

Ostatnio Komitet wystosował do czynników miarodajnych memoriał, w którym uzasadnia swoje żądania.

Dwutygodnik „Radio dla wszystkich” podaje treść memoriału. Parę uwryków warto na tym miejscu zacytować:

„Głównym hamulcem dalszej radiofonizacji kraju jest przede wszystkim wysoka cena odbiorników, wywołanych niewspółmierną w Polsce w stosunku do innych państw drożyzną lamp katodowych i finansowe uzależnienie fabryk radiotechnicznych i sieci rozprzedaży od kartelu lampowego... Ostatnia obniżka cen lamp katodowych, mająca według szumnych reklam dochodzić rzekomo do 40% — w praktyce ogranicza się do niewielkiej tylko obniżki w ogólnym koszcie lamp, koniecznych do radioodbiornika. Polega ona przede wszystkim na zmniejszeniu rabatów dla detalistów, bez realnego potaniaenia lamp dla przemysłu... Według cen porównawczych lampa katodowa, której cena w Polsce wyrosła około 10 złotych, we Francji kosztuje tylko około 4 złotych, a w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej zaledwie zł. 2,65”.

„Skartelizowany przemysł lampowy w Polsce — produkuje rocznie setki tysięcy lamp katodowych przy zupełnym uzależnieniu produkcji polskich od obcych central zagranicznych. Stan ten winien ulec jak najszybciej, radykalnej zmianie... Polityka międzynarodowa kartelu lampowego, mającego faktycznie mono-

HOTEL „ST. GEORGES”
W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

40 proc. brazylijczyków umiera przed 7 rokiem życia

KUITYBA. (Pat.) Według danych statystycznych, 40 proc. ludności w Brazylii umiera przed 7 rokiem życia, 60 proc. pozostałej części nie przekracza 30 roku.

Uniwersytet sorzadawał fałszywe dyplomy

SAO PAULO. (Pat.) Uniwersytet brazylijski w Sao Paulo wydał, a właściwie sprzedał w latach 1912—1915 600 fałszywych dyplomów uniwersyteckich. Podobno wśród posiadaczy tych dyplomów znajdują się nawet osoby na poważnych stanowiskach. Afera ta wywołała wielkie oburzenie.

Japonia wzmaga ko'ojizację Mandżurii

TOKIO, (PAT). Agencja Domei donosi: W Hsinkingu odbyła się konferencja reprezentantów rządów japońskiego, mandżurskiego i koreańskiego pod przewodnictwem szefa sztabu armii japońskiej Kuangtunga.

Na konferencji tej postanowiono wzmożenie emigracji młodzieży japońskiej do Mandżukuo.

Książka kształci, bawi, rozwija

Czytelnia Nowości

Wilno, ul. Św. Jerzego 3

OSTATNIE NOWOŚCI

Lektura szkolna — Beletrystyka — Naukowe — Wysyłka na prowincję

Czynna od 11 do 18.

Kaucja 3 zł. Abonament 1.50 zł

Poranienie przechodniów

Wczoraj wieczorem koło rynku Drzewnego dokonano napadu na dwóch przechodniów Żydów, 37-letniego przedsiębiorcę budowlanego Melra Śliwkina zam. przy ul. Wileńskiej 21, oraz jego 30-letniego brata Izraela, zam. tamże.

Napadu dokonało czterech osobników. Melra Śliwkina uderzono po głowie jakimś kawałkiem żelaza.

Z oznakami wstrząsu mózgu przewle-

Od Administracji

Poczynając od stycznia 1939 r. dla ułatwienia Naszym Wileńskim Prenumeratorom regulowania należności za prenumeratę wprowadzamy innowację — inkasowanie prenumeraty przez listonoszów pocztowych. W pierwszych dniach każdego miesiąca będą zgłaszać się listonosze pocztowi, przedstawiając do zapłacenia sumę należnej prenumeraty z dołączeniem częściowych opłat pocztowych w sumie 15 gr. Na wpłacone sumy będą wydawali pokwitowania.

Mamy nadzieję, że Nasi Prenumeratorzy pozytywnie ocenią wprowadzenie przez nas tych udogodnień i nie utrudniają pracę funkcjonariuszów pocztowych będąciami im całą należność przy pierwszym zgłoszeniu się po zapłatę.

pol na zaopatrywanie odbiorników radiowych, wzmacniaczy itd. na rynku polskim, opierając się w znacznym stopniu na imporcie z zagranicy, hamuje rozwój naszego gospodarstwa i przemysłu narodowego, uzależniając przy tym swą polityką kredytową fabryki sprzętu radiowego w Polsce, co przyczynia się do pewnego zaniku polskich przemysłowych placówek radiotechnicznych i zamyka drogę do eksportu naszego przemysłu”.

I w końcu: „Przez obniżkę cen usunie się jednak częściowo jedną tylko z przyczyn zahamowania radiofonizacji kraju, nie rozwiązując to natomiast całości zagadnienia i stan rzeczy na rynku radiowym w Polsce uzależni się w dalszym ciągu od zagranicy. Wobec tego S. K. R. K. zwraca się do czynników miarodajnych o nie mniej dla państwa doniosłe umożliwienie jak najrychlejszego powstania krajowej produkcji radioodbiorników popularnych i lamp katodowych, wyprodukowanych w maksymalnym do osiągnięcia stopniu z materiału polskiego, z wykluczeniem tak w kierunku jak i wśród pracownikówelementów obcych narodowopolskiemu, jak również o całkowite uniezależnienie tego przemysłu od kapitału obcego”.

Ze sprawa produkcji nie drogiego popularnego aparatu znajduje się na dobrej drodze — świadczy o tym oficjalny komunikat Polskiego Radia:

„W chwili osiągnięcia miliona abonentów radiowych w Polsce — Polska Radio przystępuje do organizowania planowej produkcji odbiornika popularnego celem dalszej szeroko zakrojonej radiofonizacji kraju.

Zadaniem konkursu jest uzyskanie modelu wzorowego odbiornika popularnego przystosowanego do naszych warunków odbioru radiowego oraz stanu produkcji radiotechnicznej.

Sądząc z zainteresowania jakie wzbudził ten konkurs w kręgach naukowych i przemysłowych, już w niedługim czasie uzyskamy standardowy model odbiornika popularnego, który to model użyty zostanie do masowej produkcji tanich odbiorników lampowych, przeznaczonych do użytku świata pracy w Polsce”.

W dziele radiofonizacji kraju nie może zabraknąć samorządów. Dwutygodnik „Radio dla wszystkich” zamieszcza taki apel:

„Wiesz, po przez radio, uzyskała bezpośrednie połączenie ze światem wiedzy, kultury i cywilizacji. Zrozumiałe przeto staje się pragnienie wsi i jej działacze społecznych, by odbiornik radiowy znalazł się w każdej chacie chłopskiej. To słuszne pragnienie wsi może być w dzisiejszych warunkach ekonomicznych drobnego rolnictwa, zrealizowane tylko drogą planowej akcji.

Akcję taką winien zorganizować samorząd terytorialny. Gminy i gromady wiejskie muszą podjąć w tej dziedzinie inicjatywę i pójść tu na spotkanie ludności wiejskiej”.

Samorząd terytorialny powinien współpracować ze Spółecznym Komitetem Radiofonizacji Kraju. Wspólna akcja da napewno dobre wyniki.

Przyniesie obniżkę cen lamp, doprowadzi do wyprodukowania popularnego aparatu co w rezultacie posunie znacznie naprzód proces radiofonizacji kraju

Tę ideę powinny popularyzować kluby Publicystów Radiowych, istniejące przy poszczególnych rozgłośniach.

wie dowiedziona, ale w sztuce nie przeszkadza to jej zostać w ośnieniu kochanką cara na co nie ma dowodów w wczesnych pismach. A jednak te właśnie nie autentyczne sceny z carem są bodaj najlepsze. Zwłaszcza ta, w której szalejącej z namiętności car (dobra rola doskonale grana przez p. Kreczmara), zwabiwszy Nathalie przy pomocy damy dworu (świetna rola p. Grabowskiej), przez całą scenę oświadcza żonie poety płomienne afekty, a ona nie zdobywa się na nic więcej, jak na dwa słowa: „Najjaśniejszy Panie”, powtórzone kilkanaście razy, ale zawsze z tak wymowną intonacją, że starca na wyrażenie wszystkich uczuć, jakie nią poruszają. P. Smarsarska wyglądała jak jedno cudo, a jej stylowe tualety, to... niech się seho wają sceny paryskie i londyńskie. Nie piękniejszego i bogatszego nie wymyślą. Nina Andryczówna miała dużą rolę zakochanej w poecie i domniemanej jego kochanki szwagierki Aleksandrine odpowiednio grała trzecia siostra, pospolita gąska Catherine. Sprawca wszystkiego złego, d'Anthes zjawia się w króciutkiej scenie przy końcu i tyle tylko ma fatygi, żeby pokazać się pięknym, co też uskutecznia. Cała sztuka pocięta jest na epizody, anegdoty, poboczne rozmowy z nie nieznaczącymi figurami. Sa

to strzępy dramatu, czy poematu, a odpowiedniejszym byłby tytuł „Poeta i Car”, bo to dwie główne postaci i główny konflikt. Postać Mikołaja z jego tygrysią zalotnością, łaskawością i brutalnością, jest dobrze postawiona. Rola poety łąmie się i właściwie cały czas powtarza to, co wyraziła w I akcie. Wszystko to jest dość rozwlekłe. Przy tym sztuki historyczne mają to do siebie, że nawet człowiek obeznany z literaturą nie zawsze jest pewny co było faktycznie, a co jest fantazją autora. Przypnij, że nie wiem czy Mikołaj I był w nocy u łoża umierającego Puszkina i wydaje mi się to nie możliwe. Stworzenie takiego epizodu jest zbyt wielką licencją ze stro ny autora. Na pewno nie miała mijśca i mieć nie mogła taka rozmowa Puszkina z carem, kiedy roztargniony Puszkina wdziera się do gabinetu imperatora Wszech Rosji i robi mu sceny, tego nie można przyjąć.

Wszystkie te braki pokrywa świetna obsada, bajeczne dekoracje i stroje zachwycające. Pod takimi ozdobami mogą się ukryć i większe błędy, a zachwyt oczu zaciemni trzeźwy sąd i krytykę, ale tylko na czas przedstawienia.

Sprawa użegłownienia Wołynia...

Co mówi dyr. Fund. Pracy w Łucku

Niedawno wpadł mi w ręce pewien artykuł, głoszący tezę, iż przemysł Wołynia nie wyszedł jeszcze z powojaków. Wina takiego stanu rzeczy składa autor przede wszystkim na brak w zakresie rozbudowy sieci komunikacyjnej oraz na taryfy kolejowe, niewspółmiernie wysokie w stosunku do zdolności płatniczej miejscowej produkcji. A że właśnie do szły mi wiadomości o częściowo już się realizującym projekcie wielkiej inwestycji w postaci budowy kanałów, mających utworzyć dogodną komunikację Wołynia z Polessiem i dorzeczem Wisły, więc też niedługo czekając zwróciłem się do twórcy wyższej wymienionej projektu, inż. Stanisława Boryssowicza, dyrektora Wojewódzkiego Biura Funduszu Pracy w Łucku z prośbą o udzielenie mi bliższych informacji w tej sprawie. Rozmowa na temat powyższy miała przebieg następujący:

— *Przed wszystkim chodziłoby mi o ustalenie w ogólnych zarysach topografii projektowanych kanałów...*

— Jest ona dość nieskomplikowana. Na całość składają się dwa kanały, Kamienny i Królewski oraz regulacja łączącej je rzeki Prostyr. Kanał Kamienny, który zostanie zbudowany w terenie niekniętym dotychczas przez regulację, obejmie dwa odcinki trasy: 1° Klesów — Wieluń, 2° Wieluń — Horyń — Stare Konie, łącznie 87 km długości. Rzeka Prostyr podlegnie regulacji na przestrzeni 40 km, tj. od Starych Konie do Pińska. Trasa Pińsk — Brześć, długości 203 km, pójdzie drogą ułtorowaną przez dawny Kanał Królewski (w dzisiejszym stanie nieżeglowny), który ulegnie należnemu pogłębieniu i przebudowie, umożliwiającą doprowadzenie barek rzecznych do Brześcia nad Bugiem, gdzie mieści się będzie stacja ładunkowa na kolej. W celu uzyskania bezpośredniego połączenia tej arterii wodnej z kamieniołomami w Janowej Dolinie, zostanie również przeprowadzona regulacja Horynia.

Na tym jednak nie koniec, gdyż w dalszej kolejności inwestycji przewiduje konieczność regulacji następujących rzek: Horynia od Janowej Doliny do Równego, Styru do Łucka i Beresteczka, Ikwy do Dubna oraz otwarcie dostępu do Warszawy bądź to przez użegłownienie Buga do Małkini i budowę kanału roboczego, łączącego Małkinię z Warszawą, bądź też przez połączenie Brześcia z Wisłą powyżej Warszawy kanałem biegnącym wzdłuż dorzecza Wieprza.

— *Jak widzę, plan dość szeroki, a zapewne i odpowiednio kosztowny. Czy nie byłoby to po trochu dostawne wyrzuceniem większego kapitału w błoto?*

— Skąd znowu! Wszakże cały projekt uzasadnienie swoje ma li tylko w przesłankach natury gospodarczej. Wołyn jest jedynym w Polsce źródłem materiałów drogowych — bazaltem, granitem — mogących skutecznie konkurować z importowaną po dziś dzień do Polski szwedzką kostką granitową. Poza tym idą stąd do innych dzielnic minerały, jak kwarc, skałę, kaolin itd., drewno i ziemiopłody. Towary te są zbyt ciężkie, by mogły wytrzymać wysokie koszty transportu kolejowego, toteż niewspółmiernie łatwa komunikacja wodna znakomicie

zwiększy zasięg ich zbytu. Zwiększy się dochód producentów drewna i płodów rolnych, i — co najważniejsze — rozszerzy się na dorzecze Wisły rynek zbytu kamieniołomów wołyńskich, które będą mogły wielokrotnie rozmiar swojej produkcji zatrudniającej obecnie około 12.000 robotników

— *Widzę, że nowej arterii wodnej przypisuje Pan Dyrektor bardzo poważną rolę gospodarczą. Ciekawam, ile wyniosą koszty realizacji tego projektu?*

— Prace przewidziane w czteroletnim planie robót (tj. związane z budową drogi wodnej Klesów — Pińsk — Brześć oraz regulację Horynia do Janowej Doliny, pochłonią 33 miliony złotych z tego na dojście z Klesowa do Pińska przypadnie 17 milionów, na Kanał Królewski 14 milionów i na regulację Horynia 2 miliony złotych.

Następne inwestycje, obejmujące użegłownienie Buga do Warszawy oraz regulację rzek wołyńskich, będą znacznie kosztowniejsze, wyniosą bowiem przeszło 100 milionów złotych. Są to jednak projekty dalsze, których szczegółowe opracowanie i realizacja przyjdą wówczas dopiero, gdy już będziemy mieli namacalne wyniki prac pierwszego etapu, uwidocznione w rentowności wołyńskiego systemu wodnego.

Przy dzisiejszym stanie produkcji kamiennej, wnoszącym przeszło milion ton rocznie, kanał ten rentowałby się całkowicie, skoro już transport 700 tysięcy ton drogą wodną (biorecyfry minimalna) przysporzy oszczędności przeszło 3.000.000 złotych: w porównaniu z transportem kolejowym co odpowiada plus minus amorfizacji 12-letniej w stosunku do dochodu społecznego przy 5% oprocentowaniu kapitału inwestycyjnego. Dodajmy jeszcze okoliczności takie, jak fakt, że splętnienie wód stanie się źródłem energii dla stacji hydroelektrycznych, wreszcie że budowa kanałów stanowić będzie jednocześnie meliorację podstawa, która umożliwi przeprowadzenie melioracji szczegółowej i, co za tym idzie, osuszenia i zagospodarowania wielkich przestrzeni dzisiejszych błot — a okaże się, iż rentowność całego przedsięwzięcia przekroczy nasze oczekiwania

— *Widzę jak na dłoni wszystkie pluse tego rodzaju wielkich inwestycji, dla których wypadnie poświęcić egzotyczne osobliwości dziewiczych terenów rubieży polesko-wołyńskiej. Jednocześnie uparcie czepia się wyobraźni wspomnienie z włóczęgi wakacyjnej po innych terenach: paskudny czarny rów z resztkami brudnej wody na dnie, prostą linią przecinającą łąki tam, gdzie poprzednio widniały piękne zakręty i rozlewiska obfitej w wodę rzeczki nizinnej. Rzyknę więc pytanie, czy bezceremonialna regulacja rzek nie zniszczy całkowicie ich piękna. I otrzymuję odpowiedź wręcz nieoczekiwaną.*

— Taka taktyka byłaby poprostu sprzeczna z zasadą celowości roboty. Woda ma swoją naturę, swoje prawa, którymi niezmiennie się rządzi — i człowiek praw tych tak łatwo nie zwalczy, nie zmusi jej, by płynęła wbrew logice swego istnienia. Rzeki nizinne — kręte, rozlewne, o miui-

malnym ruchu wód — muszą zachować swój bieg przyrodzony, nie wolno ich prostować, bo w przeciwnym wypadku wody spłynęłyby szybko i rzeka zatraciłaby charakter żeglowny. Regulację jej oprócz należy przede wszystkim na pracy pogłębiarki. Tym się też tłumaczy niewspółmierność w stosunku do innych części trasy laność robót przy regulacji Horynia.

— *Bądź co bądź jednak — nie mówiąc już o całokształcie zamierzenia — nawet pierwszy etap pracy kosztować ma grube pieniądze. Zanim społeczeństwo zacznie korzystać z dobrodziejstw tych inwestycji, należy włożyć w nie konkretny kapitał. Kto będzie finansował całą akcję?*

— Są dwie instytucje państwowe najbardziej zainteresowane: Ministerstwo Komunikacji z jednej strony i Fundusz Pracy z drugiej. Dotacje tego ostatniego zostałyby zużytkowane na zatrudnienie bezrobotnych miejskich, mieszkańców niektórych podupadłych przedwojennych ośrodków przemysłowych, którzy u siebie nie mogą znaleźć stałego zarobku. Przy budowie kanałów znajdzie pracę od 4.000 do 7.000 bezrobotnych. Po ukończeniu tych robót zostaną oni na stałe osadzeni przy kamieniołomach, które wobec obniżki kosztów transportu będą mogły wielokrotnie powiększyć swoją produkcję. Innymi słowy, na danym (i to nie małym) odcinku nastąpi tak pożądanym w naszym życiu gospodarczym zjawiskiem trwałego rozładowania bezrobocia. Bezrobotni z miast stanowić będą cząstkę tylko kontyngentu pracowników przy kamieniołomach, którego pozostała część rekrutować się będzie spośród miejscowej ludności wiejskiej poszukującej pracy. Przy budowie kanałów okoliczna ludność wiejska również znajdzie pracę (furmanki) i zarobek jako dostawca żywności dla robotników.

Obecnie już jest Wołyn przede wszystkim dzięki swym kamieniołomom obok COP'u i Śląska najpoważniejszym ośrodkiem przemysłu w Polsce. Pracuje tu do 30 tysięcy robotników, z czego w kamieniołomach ok. 12 tysięcy. Tania arteria komunikacyjna, otwierająca tutejszemu przemysłowi nowe i szerokie horyzonty, ilość tę zwiększy wielokrotnie w ciągu najbliższych lat.

— *Maria Alexandrowiczowa*

Po wszechność i stałość świadek stworzą silną flotę wojenną!

U Temidy

Miłość i koci ogon

Różne męki muszą znosić zakochani. Panny dziś są wymagające i służą sobie każą długo i wiernie. Różne są służby tej odmiany.

Znałem takiego zakochanego, który co dzień przechodził do swej najdroższej dziewczyny w piecu pań, aż go ona wreszcie rzuciła i wyszła za właściciela składu węgla, twierdząc, że tak będzie jednak najcieplej.

Do legendy już przeszedł ten zakochany fryzjer, co codziennie kupował kaskę u ojca swej łubiej, aż się wreszcie struł z rozpaczy, nie chcąc go nadal swoim kosztem bogać. Zdarza się też widzieć eleganckich młodych ludzi, z dobrego domu, wyprowadzających miłego pieska na smyczy i stojących w zadumie tęsknej i głęboko uzasadnionej przed każdą latarnią, a nawet słupem poprzetytym.

To jest też wyrafinowana tortura! Bo przecież w duszy wre od najgorszych wyzwisk, miotanych bezgłośnie na kudłata głowę takiego Mimi, a usta muszą się składać w zachwyconym uśmiechu na temat: jaki ten Mimi mądry i jak on to „bosko” załatwia.

Lecz o zupełnie odrębnego rodzaju torturach jakie znosił z miłości do panny Euf-

„Da Dakurny”

Stałem oparty o stolik na korytarzu Starostwa w Wilejce. W kącie zgromadziło parę kilka kobiet. Pod ścianami sterczało parę chłopów, obojętnie spoglądając na przechodzących. Co chwila rozlegało się echo kroków w ciemnej sali korytarza i ktoś nowy zjawiał się.

Jakaś wieśniaczka przysłała z niemowcem na ręku. Usiadła na ławę. Dziecko spało. Rozwinęła z szmat kawałek chleba czarnego i zaczęła żuć.

Urzędnik z grubym plikiem papierów zatrzymał się przed nią i spytał:

— Do kogo?

— Da Dakurny — odpowiedziała nie pewnie.

Po pewnym czasie otworzyły się drzwi jednego z pokoiów i wyszedł niewysoki, średniej tuszy mężczyzna, u którego na bok zaczesany, długi, rzadki kosmyk swych włosów tworzył jakby resztkę daszku nad dużą łysiną. Był to wicestarosta Dokurno. Szedł krótkim, nerwowym krokiem.

Na jego widok twarze obecnych entopów ożywiły się. Zaczęli tłoczyć się za nim. Każdy coś chciał opowiedzieć, o coś prosić, prętać, czy skarzyć się. Wszyscy szli z ufnością, jak za bliskim przyjacielem...

Od tego czasu — ile razy czekam na swoją kolej przyjęcia przez starostę wilejskiego, zawsze z dużym zaciekawieniem obserwuję interesantów, czatujących na wicestarostę i z tyłu za nim w różne strony chodzących. Pewnego razu p. Dokurnę otoczyły niewiasty, prosząc o wsparcie.

— Skąd ja wam nastarczę — mówił pod miesionym głosem — a jednocześnie szukał po kieszeniach. Wreszcie wyrzesał kilka monet i wetknął je w garść babom.

Innym razem byłem świadkiem urywka takiej rozmowy:

— Kobieta przyjdiesz do mnie za miesiąc, wtedy będzie można załatwić sprawę waszego syna. Teraz nie trzeba chodzić i podać składać. Podanie ktoś wam napisze tylko po to, aby bez potrzeby wyrwać parę złotych. Nic nie trzeba pisać.

— Dobra. Dobra. Jak pan każeś tak i zrabu! — mówiła z radosnym uśmiechem wieśniaczka, wpatrzona w niego z ufnością.

Przeglądając się tej scenie, myślałem — gdyby tak każdy urzędnik znał psychikę i umiał załatwiać mieszkańca wsi kresowej. Mieszkańca, który w przedstawicielu władzy widzi Państwo Polskie. Za takie czy inne ustosunkowanie się danego funkcjonariusza nie czuje ani wdzięczności czy żalu do osoby, natomiast czuje żal, albo wdzięczność do Państwa.

...Opowiadają po wsiach i w Wilejce na ucho, że często chłop jeżeli nie wie jak załatwić sprawę, do kogo zwrócić się, dopytuje się jak trafić „Da Dakurny”. Ten zaś bardzo często nie poprzestaje na danu wskazówek, ale pisze nawet podanie, zastrzegając:

— Pamiętaj, tylko nikomu nie mów, że ja pisałem.

Urzędnik, do którego z kolei przychodzi interesant, uśmiecha się znacząco, patrząc na druk maszynny, bo domyśla się źródła powstania podania.

Tak opowiadają...

Aleksander Jankun.

Medal ofiarowany przez Żydów prezydentowi Rooseveltowi

Kopia specjalnego medalu, wybitego dla prezydenta Roosevelta przez organizację żydowskie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej. Medal ten ma być ofiarowany Prezydentowi w dowód wdzięczności za jego stanowisko wobec problemu żydowskiego.

Wiadomości radiowe

O NOWY TYP CZŁOWIEKA.

Czasy dzisiejsze podjęły trud zrodzenia i skrytalizowania typu nowego człowieka. Idzie o gruntowne i racjonalne przeoranie psychiki i charakteru.

Nie można więc pominąć milczeniem sprawy honoru i poczucia godności. Tymczasem brak honoru chłopięcego widzi się na każdym kroku. Adolf Olechnowicz omówi te sprawy w pogadance radiowej 10 stycznia o godz. 13.05.

SPÓR O AUTORYTET.

Niejednego może zainteresować problem autorytetu jednostki czy zespołu. Dr Stanisław Wawrzyńczyk i Eugeniusz Wawrzyńczyk przeprowadzą dyskusję na temat znaczenia autorytetu w czasach dzisiejszych.

Posłuchajmy audycji we środę 11.1.39 r o godz. 22.00.

RECYTACJE PROZY.

We środę 11 stycznia i czwartek 12 stycznia czytane będą fragmenty z pism Andrzeja Gide „Sztuka czekania” i „Czy nowy teatr zwycięży?”

Czytanki wiejskie obejmą nowelę Marii Rodziewiczówny „Skret” (13.1 i 14.1 1939 r.)

Teatr m. NA POHULANIE

Dziś o godz 8 po poł

Sędzia z Zalamei

Ceny popularne

Wyrwał forebkę i zbiegł

Wczorajem na ul. Zakrętowej do Stanisławy Kossakowskiej, Letnia 10, wracając do domu, pod legł nieznanym osobnik, który szybkim ruchem wyrwał jej z rąk forebkę, zawierającą 8 zł. i szybko zbiegł w nieznanym kierunku.

Mecz o mistrzostwo Lidz Hokelowe!

W niedzielę dnia 15 bm. o godz. 12.00 rano odbędzie się mecz hokejowy, w parku Sport. gen. Żeligowskiego między Ł. K. S. Łódź — KPW Ognisko.

KAŻDY

PRZEMYSŁOWIEC
KUPIEC HURTOWNIK
I DETALISTA

szuka sobie najlepszą klientelę ogłaszając się w najpopularniejszym piśmie codziennym na Ziemiach Półn.-Wschodnich

KURJER WILENSKI

WILNO ul. Bisk. Bandurskiego tel. 99

Hotel EUROPEJSKI

W WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

P. Henri Cochet, mistrz tenisowy Francji, który niedawno uzyskał dyplom nauczyciela tenisa, wśród swych uczniów w roli pedagoga.

Dlaczego p. Zienkiewicz opuścił zebranie Rady M. Nowogródka?

Czyli budujemy stragan

W dobie obecnego bezrobocia i konieczności zwiększenia warsztatów pracy, kwestia handlu straganiarskiego, jak zresztą w ogóle handlu, nabiera szczególnego znaczenia.

Jakże więc ta sprawa przedstawia się w Nowogródku? Na ten temat radny miejski p. Wacław Zienkiewicz (z grupy OZN), który specjalnie interesował się sprawą straganiarską i sam doświadczył „przyjemności być kupcem”, takie oto podaje warunki handlu straganiarskiego na rynku za miastem, gdzie targ odbywał się zaledwie dwa razy w tygodniu.

Roczne wydatki, jakie ponosi dzierżawca straganu, przeniesionego ze śródmieścia, są następujące:

Zarząd Miejski pobiera każdego targu od straganu po 1 zł, czyli rocznie do 100 zł; Urząd Skarbowy tytułem podatku obrotowego ryczałtem 40 zł; świadectwo przemysłowe 15 zł; wydatki związane z utrzymaniem straganu 45 zł; mandaty karne 20 zł; inne, jak stała kradzież (rynek nie jest strzeżony przez policję), straty z powodu niewyprzedanego towaru, opłata członkowska do Kasy Bezproc. Kredytu itp. 50 zł. Razem koszty prowadzenia straganu wynoszą rocznie najmniej 270 zł. Roczny natomiast obrót wynosi od 300 do 900 zł, czyli dochód brutto sięga najwyżej 270 zł, a więc tyle, ile potrzeba na pokrycie wydatków związanych z prowadzeniem straganu. Większość jednak straganiarzy osiąga znacznie mniejszą sumę dochodu, a więc grubo do tego interesu dopłaca, nie licząc własnych trudów i pomocy rodziny w dni targowe.

Jeszcze większe koszty muszą ponosić właściciele nowych straganów. Od nich Zarząd Miejski pobiera po 10 zł. za m. kw. placu, co równa się od 100 do 200

zł. za okres dwuletni, plus koszty budowy straganu od 200 do 800 zł. Po dwóch latach stragan przechodzi na własność Zarządu Miejskiego, a dzierżawca musi ponosić nowe świadczenia.

Czyż można w takich warunkach propagować w Nowogródku akcję straganiarską — kończy swe wywody p. Zienkiewicz. — Dlatego opuściłem zebranie Rady Miejskiej, na którym powątpiewano czy należy obniżyć koszty dzierżawy placów i przedłużyć okres korzystania z tych placów dla nowych straganów z 2 do 3 lat!.

Proszek od **BOLU GŁOWY**
DLA DOROSŁYCH ZE T.N. FABRY
KOWALSKINA
stosuje się również
PRZY PRZEZIĘBIENIU GRYPIE I KATARZE

Baczność Legia Akad.
Ćwiczenia w dniu 14. I. b.r.

Zbiórka komp. 1-ej — godz. 8.00 — stadion sportowy w kosz. 1 Bryg.
Zbiórka komp. 2-ej — godz. 8.30 — poczekalnia 3 kl. na dworcu osobowym.
Czas ćwiczeń do godz. 13.30.

Opłaty za wodę

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało zarządzenie w sprawie przepisów miejscowych o zaopatrywaniu ludności w wodę oraz usuwaniu nieczystości i wód opadowych w Wilnie. Przepisy te będą obowiązywać od nowego roku budżetowego t. j. od dnia 1 kwietnia 1939 r.

Obok postanowień ogólnych, które między innymi przewidują przymus połączenia nieruchomości z wodociągiem i kanałem miejskim, zarządzenia Ministerstwa ustala szcze gółowe warunki techniczne urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych oraz taryfy o płat maksymalnych, jakie mogą być pobite

rane przez zarząd Miejski za poszczególne czynności jako też za prawo korzystania z wody i kanałów miejskich.

Za zużycie wody w ilości 25 litrów dziennie na osobę zasadniczo będzie pobierany ryczałt w stosunku procentowym (5 proc.) od dochodu brutto nieruchomości. W opłacie powyższej mieści się również należność za kanał. Opłata za kanał i wodę zużyta ponad normy wyżej podane wyniesie 30 groszy od metra sześciennego zużytej wody.

Pełny tekst zarządzenia Ministerstwa zostanie ogłoszony w wileńskim Dzienniku Wewojdzkim w połowie marca rb.

Rabinat przed sądem

Proces o wywarcie presji... wyborczej

Wczoraj w Sądzie Grodzkim w Landwarowie odbył się charakterystyczny proces, który wywołał wielkie zaciekawienie w żydowskich sferach.

Proces foczył się przeciwko rabinowi wileńskiemu Grodzieńskiemu i Eggesowi oraz rabinowi z Trok Percowiczowi, oskarżonym o to, że podczas wyborów rabin gminnego dla Trok, Landwarowa i Rudziszek, wywarł presję, naruszyli czystość wyborów i zadecydowali o tym, by wybrano rabiną frockego Percowicza. Konfr

kandydatem rabiną Percowicza podczas tych wyborów był rabin z Landwarowa Krynicki, który wystąpił na wczorajszym procesie w charakterze oskarżyciela.

Po wysłuchaniu stron i świadków, w tej liczbie dwóch rabinów i burmistrza m. Trok p. J. Jędrzejewski, który wydał bardzo pochlebną opinię o rabinie Percowiczu, sąd zapowiedział ogłoszenie wyroku na środę o g. 1 po poł.

Bronił oskarżonych rabinów adw. Czernichow. (c)

Za działalność komunistyczną

6 września ub. r. policja wileńska aresztowała trzy młode Żydówki: Chienę Kaplanowicz, Hindę Kalkugel oraz Różę Kupersztok, przy których znaleziono bibułę komunistyczną.

W tym czasie okręgowy komitet partii komunistycznej w Wilnie uległ dezorganizacji z powodu aresztowania przez miejscową policję szeregu wybitniejszych działaczy, częściowo zaś ze względu na farsie

wewnętrzne między frockistami i stalinowcami.

Akt oskarżenia zarząca oskarżonym że usiłowały na nowo zorganizować na naszym terenie działalność komunistyczną.

Sąd skazał pierwsze dwie oskarżone na 3 lata więzienia każdą, zaś Różę Kupersztok na dwa lata.

Bronił adwokat Petruszewicz i Suklenicka. (c)

Alcja Marszałka Śmigłego Rydza

Alcja Marszałka Śmigłego-Rydza w Zakopanem.

Tabela loterii

3 dzień ciągnięcia 4-ej klasy 43-ej Loterii Państw.

Główne wygrane I i II ciągnięcia

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padała na nr. 188117
75.000 zł.: 108375
10.000 zł.: 30471 60000 146571
5.000 zł.: 62829 65335 71905

2.000 zł.: 1399 4329 4378 9100
9484 1931 20841 25471 31812
44989 57921 64320 70249 70448
71714 72335 72837 81738 94805
91247 17997 124787 125365
159713

Wygrane po 250 zł.

119 85 40 297 98 194 520 724
951 88 56 1098 264 94 96 376 86
895 509 612 97 820 2316 486 94
549 627 792 823 3072 280 97 354
514 610 15 75 86 4000 166 297
386 456 71 76 586 46 47 741 904
5245 402 747 64 811 29 55 905
6265 363 63 471 632 85 753 949
7153 257 93 429 556 57 677 95
780 82 913 92 8080 103 224 512
715 843 947 9097 180 41 246 74
71 318 16 19 80 71 406 31 566
74 682 69 748 84 808 971 10678
99 783 849 929 11003 59 142 38
61 216 71 99 360 504 714 53 59
807 95 12030 71 181 306 476 755
99 780 812 923 99 13367 64 71
762 805 73 714 14063 230 59 362
88 497 516 49 611 727 31 15061
71 141 76 283 619 53 795 816
81 997 16234 368 424 50 784 932
17083 146 247 320 478 610 18181
283 339 63 74 605 853 924 42
19045 91 119 321 619 39 703 879
938 72 20009 27 1097 74 84 97 204
42 430 94 620 606 82 712 59 855
21056 80 81 83 219 84 407 15 61
521 85 693 94 758 825 68 22063
69 91 171 86 244 820 52 420 704
28012 16 225 45 877 410 33 76
582 35 43 52 59 76 713 58 07 810
26 42 928 24027 178 84 306 549
68 667 913 58 25193 82 278 80
545 82 701 42 998 26088 184 243
315 62 67 78 401 512 603 76 68
522 27805 40 439 510 35 651 94
74 859 65 99 23136 37 56 50 59
70 441 58 527 49 637 75 71 705
58 82 804 42 62 29048 57 93 103
84 337 62 450 563 693 740 838 971
30043 208 76 394 444 57 525 80
650 975 31053 180 249 884 602 30
56 769 923 56 32233 327 67 480
605 62 73 733 801 923 32 50 84.
33075 116 268 379 523 78 86 831
928 34022 86 175 302 679 90 744 839
35008 126 30 80 83 202 18 51 92 304
18 31 54 432 583 86 624 25 839 991
36040 162 91 209 98 336 79 446 557
84 628 707 37123 78 204 82 92 500
613 83 768 931 40
88066 174 244 308 29 55 97 400 523
86 659 95 918 76 88 39154 42 97 249

21 124020 140 202 590 616 679 92
785 58 89 12537 55 408 515 582
640 688 839 82 126148 203 83 89
440 93 692 812 55 951 127052 86
361 54 97 856 906 89 128254 300
463 73 581 842 56 913 66 120101
92 340 758 700 826 904

130132 78 362 78 652 737 800 77
910 21 94 131004 65 103 243 76 358
79 400 55 87 709 12 813 37 925
132123 72 287 46 77 75 423 33 534
694 717 810 42 919 58 80 133020 88
219 95 364 565 662 78 700 97 811
922 134041 71 154 287 528 94 494
538 791 878 954 135015 201 87 655
391 618 72 81743 64 835 39 140021
94 452 70 505 40 604 777 888 93 983
67 78 137057 110 79 219 37 68 61 320
36 641 893 925 31 65 82 138038 189
287 538 718 41 81 848 139046 52 67
391 618 72 81743 64 835 39 140021
152 240 48 364 435 538 615 85 953
141031 305 439 88 96 507 19 48
142044 63 118 73 81 91 98 248 90
314 444 515 33 627 41 74 764 65 815
88 912 29 72 85 143103 367 424 57
78 514 764 883 144087 388 473 608
67 48 86 729 818 64 954 62 145055
277 344 62 452 71 73 528 64 788 883
957 145483 568 859 967 147032 42
237 391 406 10 85 581 467 735 880
38 964 148105 65 229 149463 592
661 722 46 92 150037 434 98 500 604
701 851 56 999 151149 213 522 92
680 790 955 68 90 152011 387 92 448
593 851 153167 355 448 674 708
154237 46 66 563 71 762 155086 38
260 323 437 54 922 52 53 704 53 837
156002 88 140 84 253 304 69 410 74
754 90 990 150728 261 78 534 607 41
918 46 53 93 158122 304 439 673 826
916 139046 266 67 623 424 47 603 57
977

III ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20 tysięcy złotych padała na Nr. 84032
15 tys. złotych — 1142078
10 tys. złotych — 36310 108980
14415 16022 30606 31107 61820 65434
71472 79423 79770 96968 97469 132190
141595 158724
5 tysięcy złotych — 61218 74235
98980
2 tysiące złotych — 7338 12463
114571

Po 1 tysiąc zł. — 639 1770 4678
12205 18065 21840 28972 30108 32738
38326 43650 43965 56055 58903 64504
65480 72836 74246 74795 81700 85381
90812 106276 110545 111609 120336
128068 140592 144243 149890 150991
154171 155390 159792.

Wygrane po 250 zł.

99 249 747 824 59 1028 155 850
2151 256 82 327 819 61 8004 255 667
90 561 857 68 96 935 87 4258 391
551 725 907 83 5193 299 368 641 71
833 947 6048 613 926 7441 8214 473
548 95 807 87 9611 792 809 9246 10125
311 38 506 37 790 855 11088 220 748
12104 219 555 76 13348 505 62 820
952 14180 257 420 798 869 15406 766
862 16086 380 411 16 591 859 17131
201 10 519 43 815 68 18108 338 87
407 643 19510 613 85 766 20181 268
392 503 25 78 832 21049 120 365 462
573 696 887 23564 721 24 823 91 948
24164 302 5 68 576 25552 641 824
36 90 26010 29 95 205 70 364 511
27206 37 513 47 826 922 28113 28
234 35 57 95 452 571 662 868 997
29449 530 710 11 74 889 30181 258
340 418 47 5551 692 31048 59 157

636 866 18147 617 706 24 822 37 919
19156 212 489 711 913 77 95 20011
225 57 372 653 720 853 21050 69 109
366 71 74 443 608 71 855 76 900 61
22065 70 72 122 53 309 83 460 689
23004 237 39 310 693 24083 434 534
74 25026 149 788 26159 377 424 805
27137 928 39 28012 49 206 351 407
94 844 29023 289 342 514 603 842
958 80018 195 238 725 41 31000 269
758 65 801 32063 104 363 892 33463
588 774 34008 516 68 669 756 90 806
30 973 82 35007 231 524 690 743 925
70 36065 74 692 762 37010 226 811
28 820 942 38017 60 345 540 62 789
910 39140 52 76 222 73 387 594 601
60 796

40059 183 241 455 758 981 41015
249 506 797 965 42256 90 527 614
43242 402 46 535 781 44222 66 341
593 635 828 83 45010 241 500 657
973 46013 593 628 56 762 47160 206
382 431 57 610 717 847 961 48091 565
846 928 49166 208 379 431 578 50387
57 461 831 43 95 983 51016 223 38
83 447 787 966 52016 802 53106 214
828 526 72 672 54040 20 45 172 89
372 488 896 55054 278 433 735 56067
211 332 96 731 55 941 57044 510 653
710 999 53017 57 340 799 874 59316
645 95 60144 51 439 781 874 926
62044 88 91 63311 695 64039 211 43
379 617 856 65024 412 704 34 936
66119 329 610 97 893 67004 134 342
65 519 602 14 18 68212 617 997 99
69100 43 466 651 836 910 75 70307
569 958 99 71060 76 121 96 492 647
54 790 882 72679 873 73559 493 814
74400 826 82 795 819 75110 279 526
70 748 852 76287 816 917 25 77139
655 740 78006 114 781 79131 381 478
757 819 81 986

80232 47 381 533 19 33 714 81069
140 362 863 82059 169 227 389 439
72 536 893 83113 531 882 84250 696
759 85195 272 385 527 682 907 29
86141 61 90 268 309 660 700 77 95
87053 276 491 629 704 88224 795 856
89077 239 435 676 953 54 90302 856
902 51 91025 96 266 793 92001 286
330 429 688 757 93218 495 516 88
669 708 94023 52 146 85 514 926 47
95131 55 360 820 80 936 96016 83
126 65 464 538 817 914 97003 54 127
300 516 37 98106 285 332 92 630 70
99200 93 890 440 518 100076 234 627
49 836 77 101191 243 419 504 718 82
102055 91 113 731 61 821 45 89 79
108092 308 66 90 870 937 104225 333
58 467 105274 605 106343 478 537
511 769 820 70 88 107360 452 885
108083 254 446 48 554 65 676 969
109393 589 641 911 10 87 942 11020
130 520 731 872 202 111152 516 41
918 112030 710 944 113997 424 674
99 706 114023 103 276 316 46 4
951 114080 514 761 116188 90 824
117194 489 506 118474 98 549 814
119036 539 838 945

120360 847 993 121270 525 870
122253 740 53 830 934 85 123163 361
124188 239 413 35 580 898 970
125012 860 484 555 91 614 775 881
126030 40 134 296 408 61 594 642
78 788 127019 320 53 579 686 938
128310 835 17 29 34 908 130462 522
40 58 826 987 131201 88 529 608 47
912 74 132311 162 74 222 98 793 803
133370 77 92 819 134014 107 529
135061 264 69 315 27 411 77 589
136877 137065 180 359 457 952 138072
178 588 722 926 55 56 139009 112 371
710 61 68 140037 631 141138 203 382
427 518 619 97 783 895 142257 326
423 729 872 903 54 91 143198 386
406 18 902 144028 205 307 66 774
145104 56 356 542 47 798 820 146658
806 978 147093 168 520 637 927 91
148374 578 968 149405 533 150183
325 523 792 151026 194 703 846 97
152853 831 153494 891 945 72 154083
135 73 721 890 155169 638 617 771
118 49 156376 497 530 662 58 157257
204 16 410 26 518 48 779 955 63
159168 436 669 841 975

OGŁOSZENIA
do
Kurjera Wileńskiego
PRZYJMUJE
na najbardziej
dogodnych warunkach
ADMINISTRACJA
„Kurjera Wileńskiego”
Ul. Biskupa nr. 4

DRUKARNIA
INTROLIGATORNIA
„ZNICZ”
Wilno, ul. Biskupa 4,
Telefon 3-40
Dziela książkowe, książki
dla urzędów, bilety wizy-
towe, prospekty, zaprosze-
nia, afisze i wszelkiego
rodzaju roboty drukarskie
WYKONYWA
— PUNKTUALNIE —
TANIO I SOLIDNIE

PRACOWNIA
OBUWIA
M. DRZEWIŃSKI
ul. Wileńska 25
(wejście od Pl. Orzeszkowej)
Przyjmują obustanki i naprawy

BUTY
OFICERSKIE
ORAZ RÓŻNE OBUIE
sz. elegancje, mocne i tanie
TYLKO Z PRACOWNI
W. PUPIAŁO
Ostrobramska 25

KRONIKA

STYCZEN
10
Wtorek

Dziś: Agatona P.
Jutro: Honoraty i Hygiena

Wschód słońca — g. 7 m. 41
Zachód słońca — g. 3 m. 12

Sporządzenie Zakładu Meteorologii USB
w Wilnie 7 dn. 9.1. 1939 r.

Ciśnienie 753
Temperatura średnia — 7
Temperatura najwyższa — 6
Temperatura najniższa — 11
Opad 0,2
Wiatr: półn.-wschodni
Tendencja barom.: silny spadek
Uwagi: pochmurno, wieczorem śnieg.

KRONIKA HISTORYCZNA.
1529. Wzmocnienie władzy królewskiej na Sejmie w Piotrkowie za Zyg. I.
1868. Zmarł we Lwowie Karol Szajnocha, sławny historyk polski.
1920. Wejście w życie Traktatu Wersalskiego.

WILEŃSKA

DYŻURY APTEK

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Jundziła (Mickiewicza 33); S-ów Mańkowiec (Piłsudskiego 30); Chrościckiego i Czaplńskiego (Osłobramska 25); Filemonowicza i Maciejowicza (Wieka 29); Pełkiewicza i Januskiewicza (Zaręczce 20).

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokołska 42); Szanlyra (Legionów 10); Zajczkowskiego (Witoldowa 22).

SPRAWY SZKOLNE

— **Wznowienie zajęć w szkołach.** Dziś, dnia 10 bm, wznowione zostaną normalne zajęcia w szkole powszechnej i średniej wobec zakończenia ferij Bożego Narodzenia.

— **Towarzystwo Polsko-Francuskie** za wiadomości o zorganizowaniu pod kierownictwem p. prof. Georges Rousseau kursów języka francuskiego.

Kursy rozpoczyna się dn. 10 stycznia 1939 r. w lokalu Stowarzyszenia „Służba Obywatelska”, ul. Biskupa Bandurskiego 4

Kurs dla początkujących we wtorek i soboty w godz. 18—19.

Ostatnie zapisy przyjmowane będą w dniu rozpoczęcia wykładow w lokalu Kursów w godz. 17—18.

— **„INSTYTUT GERMANISTYKI”**. Wielka 2 m. 1 nad Sztrallem. Nowe grupy nauki języka niemieckiego.

GOSPODARCZA.

— **Zwiększenie się wpływów podatkowych.** Jak wiadomo Magistrat postanowił i nowym rokiem budżetowym zwiększyć podatek od psów. W związku z tym miasto spodziewa się z tytułu tego osiągnąć sumę 20.000 złotych, podczas, gdy wpływy bieżące obliczone są na 13.000 złotych.

W roku bieżącym wprowadzony został ponadto nowy podatek drogowy, który ma przynieść 60.000 złotych.

ZEBRANIA I ODCZYTY

354 Sroda Literacka. W dniu 11 bm. dr. Witold Kierzkowski konserwator wileński — wygłosi interesujący odczyt z przereklamami pt. „Najnowsze prace wykopaliskowe na starym zamku w Grudnie”. Po odczytzie przewidziana dyskusja.

ZABAWY

— **Dancing Akademickiego Koła Wileńskiego** w Poznaniu odbędzie się dnia 14 stycznia (sobota) o godz. 21 w Domu Akademickim przy Górze Bouffałowej. Strój wizytowy. Wstęp 2 — akad. 1.50. Tani bufet. Zaproszenia (gratis u B. Sztralla (róg Tatarskiej) od godz. 18 do 20.

NOWOGRODZKA

— **Pośiedzenie Rady Miejskiej.** W sobotę odbyło się pod przewodnictwem burmistrza Sianożęckiego zwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej. Na porządku dziennym znalazły się następujące sprawy:

- 1) odczytanie protokołu poprzedniego posiedzenia i sprawozdanie z wykonania uchwał,
- 2) skomasowanie poprzednich uchwał Rady Miejskiej na pożyczkę materiałowatą cementem, (i? podkreślenie nazwy),
- 3) należności gminie m. Nowogrodzka za tabor asenizacyjny,
- 4) obniżenie opłaty za plac pod stragan na targowicy zwierzęcej,
- 5) wydzierżawienie kioskami,
- 6) nadanie nazw dwóm szkołom miejskim powszechnym,
- 7) umorzenie pozostałości pożyczki remontowej w sumie 280 zł, z powodu śmierci Józefa Trojillo-Borowskiego,
- 8) umorzenie należności w sumie 81 zł 20 gr za ułożenie chodnika przed posesją Stefana Bohdanowicza,
- 9) umorzenie należności w sumie 5 zł z tytułu dzierżawy straganu przez Jentę Karolczyńską.

— **Żeński Kurs Narciarski** Obwodowa Komenda P. W. w Nowogrodzku organizuje

je żeński kurs narciarski dla początkujących narciarek od 22 do 29 stycznia br. Komendantką kursu będzie mgr Burgielska z Okr. Ośrodka WF i PW.

Wszelkich informacji w sprawie kursu udziela Obwodowa Kom. P. W. ul. Becz kowicza 40 od godz. 8 do 15 do dnia 13 bm.

— **Grypa.** W Nowogrodzku panuje już od kilku tygodni epidemia grypy, powodująca różnego rodzaju choroby gardła, płuc i inne komplikacje. Na szczęście śmiertelnych wypadków dotychczas nie było. Niemniej prawie co drugi mieszkaniec Nowogrodzka dotknięty był lub jest tą chorobą, która w specyficznym klimacie nowogrodzkim staje się rok rocznie dotkliwym utrapieniem mieszkańców.

— **Bal Sądowy.** 1 lutego odbędzie się w salach Sądu Okręgowego tradycyjny doroczny „Bal Sądowy”, organizowany przez Zrzeszenie Sądowe i Palestę. Dochód przeznaczony został na rzecz Patronatu (Towarzystwo Opieki nad Więziami i ich Rodzinami).

LIDZKA

— **Dla biednej dziatwy szkolnej w lwlu.** W lokalu Domu Ludowego w lwlu, odbyła się impreza dochodowa, urządzona przez zarząd Domu Ludowego, która dała ok. 50 zł. Dochód przeznaczono na pomoc zimową dla biednych dzieci szkoły powszechnej Nr 1 i 2 w lwlu.

— **Sidla na kuropalwy.** Przed parą dniami strażnik obwodu łowieckiego gm. wawiorskiej Stanisław Cydzik, obchodząc teren łowiecki przy kol. Kosilowce, ujawnił sidła na kuropalwy. W chwili zdejmowania sidła wybiegło kilku osobników, którzy nie chcieli dopuścić do zdjęcia sidła. Strażnik wyszł na posłach w górę. Na odgłos strzału przybiegł z pomocą Józef Rudziewicz i wspólnie zabrali sidła.

BARANOWICKA

— **Gwiazdka dla najbiedniejszych dzieci m. Baranowicz.** Wzorem lat ubiegłych 1 stycznia 1939 r. o godz. 15.30 Koło Zrzeszenia Pracowników Banku Polskiego w Baranowiczach urządziło przy wydatnym poparciu Dyrekcji Oddziału choinkę dla najbiedniejszych dzieci m. Baranowicz.

Gwiazdka odbyła się w obecności Dyrekcji Oddziału i zaproszonych gości — inspektora szkolnego p. B. Stawowicz, ks. proboszcza parafii Nowych Baranowicz Czesława Federowicza, ks. kapelana Antoniego Aleksandrowicza oraz wszystkich kolegów wraz z rodzinami.

Zgromadzonych zostało 16 dzieci z miejscowych szkół powszechnych. Dzieci poczęstowane zostały skromnym podwieczorkiem, w czasie którego prezes koła p. W. Sulikowski wygłosił do nich odczyt o gwiazdce, wyjaśniając dzieciom, że gwiazdka została urządzona dzięki wspólnemu wysiłkowi pracowników Banku Polskiego w Baranowiczach przy zyczliwym i materialnym poparciu Dyrekcji Oddziału. Prezes złożył Dyrekcji Oddziału w imieniu Koła serdeczne podziękowanie za tak zyczliwe ustosunkowanie się i wydatną pomoc materialną. W imieniu dzieci w krótkich i serdecznych słowach podziękował ks. proboszcz Czesława Federowicz, składając podziękowanie na ręce Dyrekcji Oddziału i Zarządu Koła i życzył dzieciom zgromadzonym na choince, aby rodzicom ich warunków tak się polepszyły, żeby w przyszłym roku nie potrzebowały korzystać z pomocy materialnej.

Następnie dziatwa została obdarowana słodyczkami oraz praktycznymi podarkami w postaci palt, bucików, odzieży i podręczników szkolnych.

Fundusze na ten cel zostały zebrane w drodze ofiar od Dyrekcji i członków Koła w kwocie złotych 200,80, zarząd Koła asygnował 58 i Dyrekcja Oddz. udzieliła subwencji w wysokości złotych 650 — ogółem zebrano zł 908,80.

Zarząd Koła uważa sobie za miły obowiązek złożyć tą drogą Dyrekcji, jak również i wszystkim Kolegom i ich rodzinom serdeczne podziękowanie za ofiarny i czynny udział w tej zubożonej imprezie, jaką jest okazanie serca i pomocy najbiedniejszym.

— **Nowość w „Oazie”**. Znany i popularny w Baranowiczach ogród - restauracja „Oaza” w. Stachno, ul. Mickiewicza 51. z dniem 1 stycznia 1939 r. wprowadził do swego programu codziennych rozrywek pierwszy orzeczony duet pod kierownictwem znanej

Zabił teściową podczas kłótni z żoną

Wczoraj dosarżono do Wilna 1 osadzono w więzieniu na Łukiszkach mieszkańca kolonii Okmiana, pow. wileńskoo-irockiego, Charłama Sosnowskiego, który onegdaj zabił swoją teściową, 42-letnią Irenę Iwanową.

Zabójstwa Sosnowski dokonał w ulesieniu, podczas kłótni ze swoją żoną, w obronie której stanęła teściowa.

Sosnowski uderzył ją kółkiem po głowie, kładąc trupem na miejscu.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE

— **„Sędzia z Zalamei”** w Teatrze na Pohulance! Dziś, we wtorek dn. 10 stycznia o godz. 18 (6 wiecz.) świetna komedia Calderona „Sędzia z Zalamei” w przekładzie poetyckim Edwarda Porębowicza, w inscenizacji dyr. Kielanowskiego. Muzyka prof. T. Szelińskiego. Ceny popularne.

— **Lutro**, w środę dn. 11.1. 1939 r. o g. 20 „Galażka Rozmarynu”.

— **Dzisiejszy koncert w Teatrze na Pohulance!** Dziś, we wtorek dnia 10 stycznia o godz. 20.30 wystąpią w Teatrze na Pohulance w wielkim koncercie — utalentowana znakomita śpiewaczka Halina Zboromska, która po pełnych powodzeniach pierwszych swych występach w Mediolanie, Bolonii, Bari, San Pellegrino i innych miastach włoskich, da się obecnie poznać Wilnu, oraz za komitę skrzypce-wirtuoz Aleksander Polecki, występujący dotąd zagranicą. W programie: Bellini, Karłowicz, Mascagni, Massenet, Puccini, Verdi oraz Bach, Chopin i Paganini. Ceny specjalne.

— **Premiera w Teatrze na Pohulance!** W końcu bieżącego tygodnia rozpoczyna się w Teatrze na Pohulance występ p. Nyny Miodzielskiej-Szczurkiewiczowej, która krewna będzie główną rolę w sztuce Walerjny Alexandrowicz p. t. „JEJ SYN”. Reżyseruje Dyr. L. Puhóg-Kielanowski.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

— **Występy J. Kulezyckiej.** Dziś Rewia Karnawałowa „Uczymy tańczyć Lambeth Walka”.

— **Najbliższa premiera w „Lutni”**. Na sobotę 14 bm. wyznaczono premierę świetnej operetki Jacobiego „Sylwia”, która dla Wilna jest zupełną nowością. Rola tytułowa kreować będzie I. Kulezycka. Wielką Kelezycką — postać w sztuce niezmiernie trudną i wymagającą wielkiego talentu — B. Halimirska. Baletmistrz J. Ciesielski przygotowanie nowe balety z udziałem M. Martyni. Operetka ta, wszędzie zagranicą miała wielkie powodzenie. Reżyser W. Ruchter.

— **Zimniska i Bodo w „Lutni”** W niedzielę 15 bm. odbędzie się w „Lutni” o k. 8.30 niezwykle atrakcyjny wieczór humoru, który wywołał wielkie zainteresowanie. Udział biorą tak popularni i lubiani artyści, jak Zimniska i Bodo.

— **Wieczór Chopina.** Raul Koczalski w „Lutni”. Najświetniejszy w Europie odtwórca dzieł Chopina, rodnik nasz Raul Koczalski w środę 18 bm. da recital w „Lutni”.

Szwajcaria nie tylko zbroi się, lecz i bawi się w wybory najpiękniejszej spośród pięknych Szwajcerek. Oto nowa „Miss Szwajcaria” 19-letnia panna Brun.

75-letni Lloyd Georges jest zamilowanym rolnikiem, szczególnie zaś lubi pracować na swej farmie w ogrodzie, gdzie własno ręcznie opatrjuje drzewka i dozoruje roboty. Na zdjęciu Lloyd Georges udziela instrukcji ogrodnikowi

RADIO

6.57 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Program na dzisiaj. 8.15 Muzyka poranna. 8.50 „Razem w walce o jutro” — pogadankę dla kobiet prowadzi Czesława Monikowska. 9.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.15 Popularne utwory fortepianowe i skrzypcowe. 11.57 Sygnal czasu i hejnał na 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Sprawy wiejskie: O nowy typ człowieka — pogadanka A. Olechnowicza. 13.15 Muzyka polska. 14.00 Przerwa. 15.00 Audycja dla młodzieży. 15.15 Mała skrzyneczka dla dzieci miejskich prowadzi Ciocia Hala. 15.30 Muzyka obładowa. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Przegląd aktualności finansowo - gospodarczych. 16.30 Transkrypcje fortepianowe Franciszka Liszta. 16.50 Kino dźwiękowe — pogadanka. 17.00 Romanse w wtk. D. Danzewskiego — wionolozela. 17.20 Pomoc Zimowa — felieton. 17.35 Z pieśnią po kraju. 18.00 Sylwetki sportowców. 18.05 Muzyka instrumentalna. 18.20 „Pechowy piaszcz” — gawęda Grotki Albinowej. 18.30 Audycja dla robotników. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.35 Audycja informacyjna. 21.00 Koncert symfoniczny. Wykona Orkiestra Symfoniczna pod dyr. K. Hardułaka, I. Niemienczewska — fortepian. 22.00 „Cyklon” — powieść mówiona. 22.15 Muzyka taneczna. 22.55 Rezerwa programowa. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty. 23.05 Zakończenie programu.

ŚRODA, dnia 11 stycznia 1939 r.

6.57 Pieśń poranna. 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka z płyt. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Program na dzisiaj. 8.15 Muzyka poranna. 8.50 Odcinek prozy. 9.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Koncert symfoniczny. 11.57 Sygnal czasu i hejnał. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiadomości z miasta i prowincji. 13.05 Chwilka Przysposobienia Wojskowego Kobiety. 13.10 Koncert muzyczny lekkiej. 14.00 Przerwa. 15.00 Nasz koncert — audycja dla dzieci. 15.30 Muzyka obładowa w wtk. Orkiestry hożej Wil. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.05 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Dom i szkoła. 16.35 Pieśń ni w wykonaniu Krystyny Madejskiej. 17.00 „Legion polski w Finlandii” — odczyt. 17.15 Muzyka taneczna. 17.50 „Polskie sukcesy szachowe” — pog. 17.57 Audycja KKO. 18.00 Sport na wsi. 18.05 Kwadrans certy w wtk. Witolda Jodka. 18.20 Gra W. Helm Backhaus. 18.30 Nasz język. 18.40 Dyskutowymy: „Rekord czy zdrowie”. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.35 Audycja informacyjna. 21.00 Recital chopinowski w wtk. Janiny Wysockiej - Ochlewskiej. 21.30 Wieczór autorski Juliusza Kaden Bandrowskiego. 22.00 Teki wileńska: „Spór o autorystę” dialog w opr. dr. S. Wawrzyniaka i E. Aniszewskiej. 22.15 Nowe nagrania z płyt. 23.00 Ostatnie wiadomości i komunikaty 23.05 Zakończenie programu

Żydowski posterunek wojskowy w Palestynie nad barykadą w jednym z miasteczek objętych ogniem wojny.

U nas mrozy i zawieje śnieżne, w Australii upały i pożary (patrz kronika telegraficzna). Mały brzdąc z australijskiej fermy rozwiązał trudne zagadnienie ochłody w dniu upału.

Nożownik skazany na 3 lata więzienia

On zemstał ona dostała ataku hysterii

Sąd Okręgowy w Wilnie skazał wczoraj na trzy lata więzienia, z pozbawieniem praw obywatelskich na okres 5 lat, niejakiego Władysława Macklewicza.

Macklewicz usiłował skraść z podwórka, domu nr. 6 przy ul. Bazyliańskiej uprzej konką. Zauważył to poszkodowany

Bencel Gurwicz, który pogonił za Macklewiczem i zatrzymał go. Wówczas złodziej wydobyl noż i zranił Gurwicza kilkakrotnie w ramię.

Macklewicz po wysłuchaniu wyroku zemstał, żona jego, obecna na sali, dostała ataku hysterii. [c]

